

Virpi Mäki-Kuutti ja Henna Sahaviita

Huoltajien osallisuus englanninkielisessä kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa

Opinnäytetyö

Kevät 2019

SeAMK Sosiaali- ja terveysala

Sosionomi (AMK)

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU
SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

SEINÄJOEN AMMATTIKORKEAKOULU

Opinnäytetyön tiivistelmä

Koulutusyksikkö: Sosiaali- ja terveysala

Tutkinto-ohjelma: Sosionomi (AMK)

Tekijät: Virpi Mäki-Kuutti ja Henna Sahaviita

Työn nimi: Huoltajien osallisuus englanninkielisessä kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa

Ohjaaja: Tarja Tapio

Vuosi: 2019

Sivumäärä: 50

Liitteiden lukumäärä: 3

Tämä opinnäytetyö on kvantitatiivinen eli määrällinen selvitys. Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää huoltajien osallisuutta englanninkielisen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Selvityksen kohteena oli kaksi seinäjokelaista kielirikasteista varhaiskasvatusryhmää. Opinnäytetyö toteutettiin yhteistyössä Seinäjoen kaupungin varhaiskasvatuksen Let's learn – englannin ensiaskeleita –hankkeen kanssa.

Tutkimuskysymyksiä olivat: Millaisena huoltajat näkevät oman osallisuutensa kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja kehittämisessä? Millaista kielirikasteista toimintaa huoltajat toivoisivat varhaiskasvatukseen ja miten he tahtoisivat olla siinä osallisena?

Opinnäytetyön aineistonkeruu toteutettiin Webropol-kyselyllä, joka lähetettiin 34:lle perheelle. Kysymykset olivat strukturoituja, avoimia ja monivalintakysymyksiä. Analyysissa käytettiin sekä kvantitatiivista että kvalitatiivista analyysimenetelmää aineiston laadun vuoksi. Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys käsittelee varhaiskasvatusta, kielirikasteista varhaiskasvatusta ja huoltajien osallisuutta varhaiskasvatuksessa.

Tuloksista selvisi, että kielirikasteinen varhaiskasvatus on monille uusi käsite, jota tulisi selkiyttää. Huoltajat näkivät toiminnan pääosin varhaiskasvatuksen positiivisena kehityksenä. Osallisuutensa kielirikasteisessa varhaiskasvatustoiminnassa huoltajat kokivat vielä vähäiseksi ja myönteisyys oman osallisuuden kasvamiseen oli vaihtelevaa. Kielirikasteisen varhaiskasvatustoiminnan ansiosta lapsen toivottiin oppivan englanninkieltä jo varhaisessa vaiheessa. Kielirikasteiseen varhaiskasvatuksen toteutukseen huoltajat toivoivat eniten lauluja ja loruja sekä arkitilanteissa englanninkielen käyttämistä.

Avainsanat: huoltajat, osallisuus, kielirikasteinen varhaiskasvatus

SEINÄJOKI UNIVERSITY OF APPLIED SCIENCES

Thesis abstract

Faculty: School of Health Care and Social Work

Degree programme: Degree Programme in Social Services

Specialisation: Bachelor of Social Services

Authors: Virpi Mäki-Kuutti and Henna Sahaviita

Title of thesis: Involvement of parents in English language enriched early childhood education

Supervisor: Tarja Tapio

Year: 2019

Number of pages: 50

Number of appendices: 3

This thesis is a quantitative research. The aim of this thesis was to find out the involvement of parents in English language enriched early childhood education. This thesis was done in cooperation with the City of Seinäjoki early childhood education and the project "Let's Learn – first steps of English".

In this thesis there were two research questions: How did the parents see their own involvement in the planning, implementation, evaluation and development of language enriched early childhood education? What kind of language enriched activities would the parents bring to early childhood education and how would they like to be involved?

The research was conducted as a quantitative survey which was sent to 34 families by using Webropol. The survey had structured, open ended and multiple-choice questions. Because of the quality of material, the survey was analyzed by using both qualitative and quantitative research methods. The theoretical frame of reference dealt with early childhood education, language enriched early childhood education and involvement of parents in early childhood education.

The results of this research show that the language enriched early childhood education is a new concept for many parents and because of that the concept should be clarified. The parents considered that language enriched activity was mainly positive development of early childhood education. Parents experienced their own involvement quite minor and the positive tone towards increasing one's own involvement varied.

Keywords: parents, involvement, language enriched early childhood education

SISÄLTÖ

Opinnäytetyön tiivistelmä.....	2
Thesis abstract	3
SISÄLTÖ.....	4
Kuvioluettelo	6
1 JOHDANTO.....	7
2 VARHAISKASVATUS	9
2.1 Varhaiskasvatuksen määritelmä	9
2.2 Varhaiskasvatusta ohjaavat lait ja säädökset.....	10
2.3 Kaksikielinen varhaiskasvatus.....	11
3 KIELIRIKASTEINEN VARHAISKASVATUS	13
3.1 Kielirikasteinen varhaiskasvatus Suomessa.....	13
3.2 Kielen kehitys varhaislapsuudessa ja vieraan kielen oppiminen	15
3.3 Monikulttuurisuus kielirikasteisuuden kontekstissa	16
4 HUOLTAJIEN OSALLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA	18
4.1 Osallisuuden määritelmää.....	18
4.2 Osallisuus huoltajien näkökulmasta varhaiskasvatuksessa	19
4.3 Huoltajien ja varhaiskasvattajien välinen yhteistyö.....	21
5 MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT JA TOTEUTUS	24
5.1 Opinnäytetyön lähtökohdat ja tavoitteet	24
5.2 Kvantitatiivinen selvitys ja kysely.....	25
5.3 Selvityksen kulku, aineistonkeruu ja analysointi	26
5.4 Eettisyys ja luotettavuus.....	28
6 TULOKSET	31
6.1 Huoltajien tietoisuus kielirikasteisesta varhaiskasvatuksesta.....	31
6.2 Huoltajien mahdollisuudet osallisuuteen	32
6.3 Kielirikasteinen varhaiskasvatustoiminta	36
6.4 Huoltajien toiveet ja odotukset	37
7 JOHTOPÄÄTÖKSET	39
8 POHDINTA.....	43

LÄHTEET.....	45
LIITTEET	50

Kuvioluettelo

Kuvio 1. Huoltajien kokemus omasta tietoisuudesta koskien kielirikasteista varhaiskasvatusta (N=14)	31
Kuvio 2. Kielirikasteisen varhaiskasvatuksen tiedotuskanavat (N=14).....	32
Kuvio 3. Päiväkodin tarjoama mahdollisuus huoltajien osallisuuteen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnittelussa (N=14).....	33
Kuvio 4. Päiväkodin tarjoama mahdollisuus huoltajien osallisuuteen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toteutuksessa (N=14)	33
Kuvio 5. Huoltajien kiinnostus ja mahdollisuus osallisuuteen kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa (N=14)	34
Kuvio 6. Huoltajille mieleiset osallisuuden toteutumismuodot kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnittelussa (N=14).....	35
Kuvio 7. Huoltajien näkemys siitä, pitäisikö heitä omasta mielestään osallistaa enemmän kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen (N=14)	35
Kuvio 8. Huoltajien toiveet kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta (N=14).....	36
Kuvio 9. Huoltajien näkemys lapsen vaikuttamismahdollisuuksista kielirikasteisen toiminnan järjestämiseen (N=14)	37

1 JOHDANTO

Huoltajien osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia on alettu ottamaan yhä enemmän huomioon varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Osallisuutta ja vaikuttamismahdollisuuksia koskevat säännökset lisättiin varhaiskasvatuslakiin (L 19.1.1973/36 luku 1 7a§) vuonna 2015. Seuraavana vuonna osallisuudesta alettiin velvoittaa Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2016, 30). Huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön yhteinen tavoite on lapsen turvallisen kasvun, kehityksen ja oppimisen edistäminen. Huoltajien osallisuus varhaiskasvatuksen järjestämisessä tukee lapsen hyvinvoinnin toteutumista sekä varhaiskasvatuksen laadun säilymistä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 34.)

Sosiaalisessa mediassa on uutisoitu Suomessa vuonna 2017 käynnistyneestä Uusi peruskoulu –kärkihankkeesta. Sen tavoitteena on ollut varhentaa, kehittää ja lisätä kielenopetusta niin varhaiskasvatuksessa kuin esi- ja perusopetuksessakin. Hanketta on toteutettu paikallisina kokeiluina, ja näistä saadut kokemukset sekä uudet toimintamallit auttavat kuntia ja kouluja valmistelemaan sekä toteuttamaan vuoden 2020 alussa alkavaa varhennettua kielenopetusta. Tällöin Suomessa kaikki lapset pääsevät aloittamaan vieraan tai toisen kotimaisen kielen opiskelun viimeistään ensimmäisen luokan keväällä. (Opetus- ja kulttuuriministeriö & Opetushallitus 2018.) Lapsen tutustuttaminen varhain vieraisiin kieliin antaa heille rohkeutta kommunikointiin ja uskotaan, että he ovat myöhemmässä elämässä motivoituneempia opiskelemaan kieliä (Inha, [viitattu 23.1.2019]).

Seinäjoen kaupunki on mukana vuoden 2018 syksyllä käynnistyneessä Opetushallituksen rahoittamassa Let's learn - englannin ensiaskeleita hankkeessa, joka osaltaan kehittää varhennettua kielenopetusta varhaiskasvatuksessa. Hankkeen tavoitteena on kehittää englanninkielistä kielirikasteista varhaiskasvatusta Seinäjoen alueella ja luoda vahva jatkumo varhaiskasvatuksesta esi- ja perusopetukseen. Opinäytetyömme toimi yhteistyössä Let's learn -hankkeen kanssa ja meidän roolimme oli selvittää kahden varhaiskasvatusryhmän huoltajien osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä.

Kielirikasteinen varhaiskasvatus on osa suppeampaa kaksikielistä varhaiskasvatusta. Kielirikasteinen varhaiskasvatus tarkoittaa varhaiskasvatusta, jossa alle 25

prosenttia toiminnasta on toteutettu säännöllisesti ja suunnitellusti jollain vieraalla kielellä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 52.) Kielirikasteinen varhaiskasvatus on suomalaisille vielä suhteellisen uusi käsite, joten teoriaosuudessa avaamme tarkemmin tämän määritelmän ja lähtökohtia. Muita teoriaosuuden aiheita ovat varhaiskasvatus ja huoltajien osallisuus.

Aiheemme oli monin tavoin ajankohtainen ja tärkeä. Koko maassa on tapahtumassa merkittävä kehitys lasten kieltenopetuksessa sekä huoltajien osallisuuteen ja osallisuuden mahdollistamiseen on ryhdytty kiinnittämään enemmän huomiota varhaiskasvatuksessa. Globalisaatio, liikkuvuuden lisääntyminen ja teknologian kehittyminen ovat tuoneet kaksi- ja monikielisyyden yhä suuremmissa määrin osaksi arkeamme. Nämä yhteiskunnalliset kehityskulut ovat haastaneet kehittämään uudenlaisia ratkaisuja, jotka tukisivat monipuolisen kielitaidon ja kulttuurituntemuksen kehittämistä, esimerkkinä kielirikasteinen varhaiskasvatus sen nykyisessä muodossaan. (Kalliokoski, Mård-Miettinen & Nikula 2016, 5.)

Selvityksellämme pyrittiin saavuttamaan tietoa kyselyyn osallistuneiden huoltajien näkemyksistä heidän omasta osallisuudestaan ja siitä, millaisena huoltajat toivoisivat kielirikasteisen varhaiskasvatustoiminnan toteutuvan ja miten he voisivat olla siinä itse osallisina. Uskomme, että tukemalla huoltajien osallisuutta voidaan kehittää lasten kielirikasteista varhaiskasvatustoimintaa. Opinnäytetyön tavoitteena oli huoltajien näkemysten selvittämisen lisäksi tuottaa ideoita ja vinkkejä siihen, miten huoltajien osallisuutta voitaisiin lisätä kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa.

2 VARHAISKASVATUS

2.1 Varhaiskasvatuksen määritelmä

Varhaiskasvatuslain (L 540/2018) 1 luvun 2§:n mukaan varhaiskasvatus muodostuu suunnitelmallisesta ja tavoitteellisesta kasvatuksesta, opetuksesta ja hoidon kokonaisuudesta, joiden lisäksi pedagogiikalla on erityinen painotus. Kunnat ovat velvollisia järjestämään lain määrittämää varhaiskasvatusta kunnan tarpeiden edellyttämällä laajuudella ja vaadittavin toimintamuodoin (L 540/2018, 2 luku, 5§). Varhaiskasvatustoimintaa voidaan järjestää päiväkodissa, perhepäiväkodissa tai avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa. Huoltajilla on päätäntäoikeus lapsen osallistumisesta varhaiskasvatukseen. Esiopetus on osa varhaiskasvatusta ja sitä säätelevät perusopetuslaki ja Opetushallituksen määräyksenä annettu Esiopetuksen opetussuunnitelman perusteet. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 7, 14.) Keskitymme vain päiväkodissa järjestettyyn varhaiskasvatukseen, sillä selvityksen kohteemme sijoittuu sinne.

Pedagogiikalla tarkoitetaan kasvatusta ja varhaiskasvatustieteelliseen perustuvaa suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen toteuttamiseksi. Varhaiskasvatuksen opettajilla ja erityisopettajilla on varhaiskasvatuksessa pedagoginen vastuu. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 22.) Karilan (2013, 9–10) mukaan pedagogiikan muuttuminen ja rakentuminen tapahtuvat eletyn ajan haasteiden ja vaatimusten mukaan. Rakentumiseen vaikuttavat ajanjaksojen erot siinä, miten varhaiskasvatuksessa työskentelevien asema pedagogisina toimijoina ja vaatimukset heidän koulutus pohjastaan määrittävät. Alila ja Ukkonen-Mikkola (2018, 76–79) sen sijaan kuvaavat varhaiskasvatuksen pedagogiikan olevan institutionaalista ja ammatillista toimintaa, joka on suunnitelmallista ja tavoitteellista lapsen hyvinvoinnin ja oppimisen tukemiseksi. Toimintaa toteutetaan varhaiskasvattajan ja lapsen keskeisellä vuorovaikutuksella ja yhteisellä kokonaisvaltaisella toiminnalla.

Varhaiskasvatus kuuluu suomalaisen koulutusjärjestelmän kokonaisuuteen ja se on tärkeä ajanjakso lapsen kasvussa ja oppimisessa. Lapsen kokonaisvaltainen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukeminen ja edistäminen ovat varhaiskasvatuksen

tehtäviä. Varhaiskasvatus suoritetaan yhteistyössä lapsen huoltajien kanssa. Huoltajilla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta ja varhaiskasvatuksen rooli on auttaa ja tukea huoltajien kasvatustehtävää sekä vahvistaa lapsen hyvinvointia omalla toiminnallaan. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 7,14.)

2.2 Varhaiskasvatusta ohjaavat lait ja säädökset

Varhaiskasvatusta määrittää erityisesti varhaiskasvatuslaki, jossa säädetään lapsen oikeudesta varhaiskasvatukseen, varhaiskasvatuksen järjestämisestä ja tuottamisesta sekä varhaiskasvatuksen tietovarannosta (L 540/2018, 1 luku, 1§). Varhaiskasvatuslaki selkiytyi uuden lain tullessa voimaan 1.9.2018. Merkittävimmät erot uudistuneessa laissa koskivat varhaiskasvatuksen henkilöstön koulutustason nostamista ja tehtävänimikkeiden selkiyttämistä sekä varhaiskasvatuksen tiedontuotannon kehittämistä. Selkiytymisen lisäksi muutoksien myötä laki tuli edeltävään varhaiskasvatuslakiin verrattuna ajanmukaisemmaksi ja sen sisältämät käsitteet tarkemmiksi. (Opetus- ja kulttuuriministeriö, [viitattu 23.1.2019].)

Varhaiskasvatuslain (L 540/2018) henkilöstöä ja kelpoisuusvaatimuksia käsittelevän kuudennen luvun lisäksi varhaiskasvatuksen henkilöstöstä on säädetty valtioneuvoston asetuksessa varhaiskasvatuksesta (A 753/2018). Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta (A 753/2018) sisältää säännökset päiväkodin ja perhepäiväkodin henkilöstön mitoituksesta, varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuuden tuottavista opinnoista sekä perhepäivähoitajan kelpoisuudesta varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviin.

Opetushallitus on laatinut varhaiskasvatuslain perusteella valtakunnallisen oikeudellisesti velvoittavan Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. Sen tarkoituksena on tukea ja ohjata varhaiskasvatuksen järjestämistä, toteuttamista ja kehittämistä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteilla pyritään edistämään, että varhaiskasvatus voisi toteutua koko maassa laadukkaana ja yhdenvertaisena. Lisäksi siinä määritellään varhaiskasvatuksen toteuttamisen keskeisimmistä tavoitteista ja sisällöistä, varhaiskasvatuksen järjestäjien ja lasten huoltajien välisestä yhteistyöstä, monialaisesta yhteistyöstä sekä lapsen yksilöllisen varhaiskasvatussuunnitelman sisällöstä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 7–8.)

Varhaiskasvatuksen järjestämistä ohjaa valtakunnallisen Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden lisäksi paikallinen sekä lapsen yksilöllinen varhaiskasvatussuunnitelma. Varhaiskasvatuksen järjestäjän on laadittava toimintaa velvoittava paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma, jolla voidaan tarkentaa valtakunnallisia perusteita. Paikallisella varhaiskasvatussuunnitelmalla voidaan määritellä, ohjata ja tukea paikallisen varhaiskasvatuksen järjestämistä. Suunnitelmassa huomioidaan paikallisesti määräytyvät erityispiirteet, mahdolliset pedagogiset painotukset, lasten tarpeet sekä varhaiskasvatukseen liittyvät arviointitiedon ja kehittämistyön tulokset. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 7–9.) Paikallisen suunnitelman laatiminen tulee tapahtua monialaisessa yhteistyössä paikallisen opetus sekä sosiaali- ja terveydenhuollon viranomaisten kanssa. Lisäksi varhaiskasvatuksen huoltajilla ja lapsilla tulee olla mahdollisuus osallistua sen laatimiseen, arvioimiseen ja kehittämiseen. (Ahonen 2017, 17–18.)

Varhaiskasvatuslaissa on taattu, että jokaiselle päiväkodissa tai perhepäivähoitossa olevalle lapselle laaditaan henkilökohtainen varhaiskasvatussuunnitelma. Se laaditaan huoltajan kanssa lapsen aloittaessa päiväkodin tai perhepäivähoidon ja tämän jälkeen sitä tarkennetaan säännöllisesti, vähintään kerran vuodessa. (Ahonen 2017, 22, 25.) Lapsen varhaiskasvatussuunnitelman pääosassa ovat lapsen etu ja tarpeet. Suunnitelmassa selvitetään ja huomioidaan lapsen mielipiteet ja toiveet. Lisäksi siihen kirjataan tavoitteet pedagogiselle toiminnalle, jotka otetaan huomioon suunniteltaessa ja toteuttaessa lapsiryhmän toimintaa sekä kehittäessä oppimisympäristöjä ja toimintakulttuuria. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 9–10.) Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmalla turvataan lapsen oikeutta saada laadukasta ja yhdenvertaista hoitoa, opetusta ja kasvatusta Suomessa asuinpaikasta riippumatta (Salminen & Poikonen 2017, 64).

2.3 Kaksikielinen varhaiskasvatus

Suomessa kaksikielistä toimintaa esiintyy varhaiskasvatuksen tahoilla eri muodoissa. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa kaksikielinen varhaiskasvatus jaetaan laajamittaiseen ja suppeampaan toimintaan. Laajamittaisessa kaksikielisessä varhaiskasvatuksessa pyritään luomaan enemmän valmiuksia lapselle toimia

monikielisessä ympäristössä, kun suppeamman tavoitteena on herätellä lapsen mielenkiintoa eri kieliä ja kulttuureita kohtaan. Pohjimmiltaan kaksikielisen varhaiskasvatuksen tavoitteena on hyödyntää lapsen varhaisen kielenoppimisen herkkyyksikautta tarjoamalla tavanomaista monipuolisempaa kielikasvatusta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 51–52.)

Laajamittainen kaksikielinen varhaiskasvatus voi Suomessa tarkoittaa suomenkielisessä varhaiskasvatuksessa toteutettavaa ruotsinkielistä kielikylpyä tai vastaavasti ruotsinkielisessä varhaiskasvatuksessa suomenkielistä kielikylpyä. Kielikylpyä on mahdollista järjestää myös saamenkielellä. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 51.) Kielikylvyllä tarkoitetaan varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen toteuttamista pääasiassa kielikylpykielillä tarkoittaen, että kielikylpykieltä käytetään suunnitelmallisesti kaikessa toiminnassa. Kielikylvylle ominaista on sen jatkuminen perusopetuksessa, mutta varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen poiketen perusopetuksessa käytetään kielikylpykielen lisäksi lapsen kotikieltä. Toiminnalle olennaista on, että kielikylvyssä jokainen henkilöstöön kuuluva käyttää johdonmukaisesti vain yhtä tiettyä kieltä. (Mård-Miettinen, Palviainen & Palojärvi 2016, 9.) Kielikylvyn lisäksi voidaan toteuttaa muuta laajamittaista kaksikielistä varhaiskasvatusta. Kaksikielinen varhaiskasvatus katsotaan laajamittaiseksi, kun vierasta kieltä käytetään yli 25 prosenttia toiminnasta. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 51–52.)

Kielipesätoiminta ja kielirikasteinen varhaiskasvatus kuuluvat suppeampaan kaksikieliseen varhaiskasvatukseen eli enintään 25 prosenttia toiminnasta toteutetaan vieraalla kielellä. Kielipesätoiminnassa pyritään toiminnalla vahvistamaan lapsen tietämystä omasta kulttuuristaan. Lisäksi toiminnalla voidaan tarjota mahdollisuutta oppia uhanalaista vähemmistökieltä tai alkuperäiskansan kieltä, joka on lapsen perheessä tai suvussa puhuttua. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 52.) Opinnäytetyömme aiheen rajauksen vuoksi keskitymme kaksikielisen varhaiskasvatuksen aihepiiristä vain kielirikasteiseen varhaiskasvatukseen, sillä se on huoltajien osallisuuden lisäksi opinnäytetyömme keskiössä.

3 KIELIRIKASTEINEN VARHAISKASVATUS

3.1 Kielirikasteinen varhaiskasvatus Suomessa

Suomessa muulla kuin äidinkielellä toteutettavasta toiminnasta varhaiskasvatuksen sekä esi- ja perusopetuksen kentällä voidaan käyttää monia eri nimikkeitä riippuen toiminnan toteutustavasta. Suomessa käytettäviä nimikkeitä ovat muun muassa kielikylypy, CLIL (Content and Language Integrated Learning), kielisuihkutus, kielipesä, kielirikasteinen opetus, varhennettu kielenopetus ja kaksikielinen opetus. Vaikka nimikkeiden kirjo on laaja, yhteistä kaikelle kaksikieliselle toiminnalle on toiminnallinen kielenkäyttö todellisissa arjen tilanteissa, pohjan luominen elinikäiselle kielenoppimiselle sekä eri kulttuurien arvostaminen. (Peltoniemi ym. 2018, 17.)

Kaksikielisen toiminnan laajuutta on selvitetty Suomessa, ja vuonna 2017 tehdystä selvityksessä käy ilmi, että suppeamman kaksikielisen toiminnan tarjonta on selkeästi kasvanut Suomessa vuoden 2011 jälkeen. Laajamittainen kaksikielinen toiminta sen sijaan ei ole ottanut laajempaa asemaa vaan enemmänkin vakiinnuttanut asemaansa kunnissa, joissa sitä on tarjottu aiemmin. Kunnat, joissa ei ole aiemmin tarjottu kaksikielistä toimintaa, ovat laajamittaisen toiminnan sijaan keskittyneet suppean kaksikielisen toiminnan tarjoamiseen. (Peltoniemi ym. 2018, 30–35.)

Varhaiskasvatussuunnitelman perusteiden (2018, 51–52) jaottelun mukaan kielirikasteinen varhaiskasvatus kuuluu suppeampaan kaksikieliseen varhaiskasvatukseen, jota tässä kappaleessa tarkastellaan tarkemmin. Kielirikasteisuus on suhteellisen uusi käsite Suomessa, joten tutkimustietoa aiheesta on vielä melko vähän. Kielirikasteinen varhaiskasvatus on nykyisessä muodossaan ensimmäisen kerran mainittu Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa vuonna 2016.

Kielirikasteinen varhaiskasvatus on muulla kuin yleisellä opetus- tai kasvatuskielellä tapahtuvaa toimintaa lapsen kanssa (Pirnes 2016). Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa on määriteltä, että kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa toiminnasta enintään 25 prosenttia järjestetään säännöllisesti ja suunnitellusti vieraalla kielellä. Kielirikasteisen varhaiskasvatuksen tavoitteena on kielenoppimisen tukeminen,

lasten motivoiminen ja kielivalintojen monipuolistaminen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 51–52.) Se antaa myös hyvää pohjaa tulevalle kielenoppimiselle ja kansainvälistymiselle (Pirnes 2016).

Kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa lapsi on keskiössä ihmettelemässä, kysymässä, tutkimassa sekä oppimassa uutta muulla kuin omalla äidinkielellään. Lapsen vieraskielistä sanavarastoa kehitetään nimeämällä asioita ja toimintaa sekä hyödynnetään esimerkiksi lauluja, loruja ja yksinkertaisia tervehdyksiä rohkaisemalla lasta käyttämään kieltä myös itse. (Pirnes 2016.)

Käytännössä kielirikasteinen varhaiskasvatus on lapsen tavalliseen ja jokapäiväiseen arkeen nivoutuvaa toimintaa. Sen tarkoituksena ei ole antaa kasvatusta pelkästään vieraalla kielellä, vaan se on mukava lisä päiväkodin arjessa. (Voutilainen 2012, 9.) Esimerkiksi kauppaleikin lomassa voidaan nimetä kauppatarvikkeita sekä lapsen äidinkielellä että vieraalla kielellä. Näin lapselle tehdään kielen rikastuttaminen mielekkääksi ja häntä kannustetaan käyttämään vierasta kieltä arkisissa tilanteissa ja toiminnoissa. (Kielistrategia 2018, 36.)

Kielirikasteisuus antaa luontevia mahdollisuuksia eri kulttuurien kohtaamiseen kieliin tutustumisen lisäksi (Pirnes 2016). Vieraan kielen oppimisen tavoin myös kulttuureihin tutustuminen voidaan toteuttaa lapselle mielekkäällä toiminnalla. Lapsen mielenkiintoa eri kulttuureja kohtaan voidaan herätellä esimerkiksi leikin kautta sekä tutustumalla eri kulttuurien juhliin ja tapoihin. (Diversity in Education, [viitattu 5.4.2019].) Kulttuureihin tutustumisessa voidaan käyttää hyödyksi konkreettisia tilanteita, joissa lapsi kohtaa eri kulttuuritaustaisia ihmisiä. Kohtaamisia voidaan järjestää esimerkiksi eri maista tulevien vaihto-opiskelijoiden kanssa. Lapset saavat mahdollisuuden tutustua eri kulttuureihin vaihto-opiskelijoiden tullessa päiväkotiin opettamaan omasta kotimaasta ja kulttuurista. Päiväkodit voivat tehdä kansainvälistä yhteistyötä myös esimerkiksi osastumalla eri maiden hankkeisiin tai etsimällä yhteistyöpäiväkodin ulkomailta. (Opetushallitus 2017, 3, 5.) Rikastamalla kieltä vieraskielisyydellä ja tutustumalla kulttuureihin lapsen suvaitsevaisuus eri kieliä, kulttuureja ja ihmisiä kohtaan kasvaa (Pirnes 2016).

3.2 Kielen kehitys varhaislapsuudessa ja vieraan kielen oppiminen

Lapsen kielen kehityksen vaiheiden avaaminen on oleellista, jotta ymmärrämme, miksi jo varhaiskasvatuksessa vieraan kielen ottaminen mukaan arkipäiväiseen toimintaan on hyödyllistä lapselle. Lapsen kehitykseen kuuluu erilaisia herkkyyskausia, jolloin lapsella on erityinen alttius oppia tiettyjä asioita helpommin kuin muulloin (Kronqvist & Pulkkinen 2007, 50–51). Montessori jakaa kehityksen neljään eri kehityskauteen, joista ensimmäiselle kaudelle 0–6 ikävuoteen sijoittuu kielen kehityksen herkkyyskausi. Tällöin kielet tarttuvat lapselle vaivattomammin. (Montessori 1984, 121-140, 194.)

Tyypillisesti lapsen kielellinen kehitys tapahtuu luonnostaan, joskin ympäristön tuki on merkittävässä roolissa. Lapsen kieli alkaa kehittyä vuorovaikutuksessa häntä hoitaviin henkilöihin. Aluksi ääntely on kokonaisvaltaista, mutta vähitellen noin puolen vuoden iässä ääntely kehittyy monipuoliseksi jokelteluksi. Tässä vaiheessa lapsen viestinnän merkitys syntyy vielä ympäristön tulkintojen kautta. Ennen ensimmäistä syntymäpäiväänsä lapsi alkaa tapailemaan sanoja ja tuottaa ensimmäiset sanansa. (Lyytinen 2014, 65.)

Kaksi-kolmivuotiaana lapsi oppii ilmaisemaan itseään puheen avulla. Sanavarasto vaihtelee yksilöllisesti muutamista sanoista yli 200 sanaan. Lapsi ymmärtää tyypillisesti sanoja enemmän kuin mitä itse pystyy käyttämään. Lapsi opettelee innokkaasti uusia sanoja ja niiden taivutusta. (Lyytinen 2014, 65.) Puhe on vielä tässä vaiheessa sidoksissa ympäristöönsä. Lapsen kolme ensimmäistä elinvuotta ovatkin kielen oppimisen kannalta herkkä vaihe, sillä lapsi oppii näinä vuosina käyttämään äidinkieltään varsin virheettömästi. (Hakamo 2011, 14–15.)

Nelivuotiaana lapsen puhe on jo melkein ymmärrettävää ja lapsi osaa käyttää sanoja kaikista eri sanaluokista. Puheessa esiintyy eri aikamuotojen lisäksi käsky-, kielto- ja kysymyslauseita. (Siiskonen, Aro & Lyytinen 2014, 130.) Nelivuotiaana lapsesta on tullut taitava kertoja, kyselijä ja keskustelija (Hakamo 2011, 15).

Viisi-kuusivuotiaan puhe vastaa aikuisen arkipuhetta. Lapsi taitaa sanojen taivuttamisen ja lauseiden muodostamisen perussäännöt. Kuudenteen ikävuoteen mennessä sanavarasto on laajentunut yli 10 000 sanaan. (Lyytinen 2014, 65.) Tässä

vaiheessa lapsi kiinnostuu kirjoitetusta tekstistä sekä oppii tunnistamaan ja nimeämään kirjaimia (Hakamo 2011, 15).

Varhaiskasvatuksen tehtävänä on vahvistaa lasten kielellisten taitojen kehittämistä ja kiinnostusta kieliin. Lapset voivat omaksua useita kieliä samaan aikaan ja on merkittävää, että varhaiskasvatuksessa kielellistä kehitystä tuetaan monipuolisella oppimisympäristöllä sekä yhteistyöllä huoltajien kanssa. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 40–41.)

Varhainen tutustuminen vieraaseen kieleen kielenkehityksen herkkyyss kautena auttaa sen oppimista ja omaksumista. Varhaislapsuudessa vieraskielinen virike äidinkielen lisäksi luo vankkaa perustaa kielitaidolle, jota kartutetaan koko ihmisen elämän ajan. Kielen oppimisen jatkumo voidaan nähdä helpompana mitä varhemmin oppimisen aloittaa. (Pakarinen 2017.) Kielitaidon kehittyessä voidaan mahdollisuuksien eri kulttuurien kohtaamiseen nähdä paranevan, sillä kieli on merkittävässä roolissa eri kulttuurienvälisessä vuorovaikutuksessa (Kielistrategia 2018, 5).

Peltoniemen ym. tekemän selvityksen (2018, 50–53) mukaan kaksikielisellä toiminnalla ei ole vain yksilötason hyötyjä, vaan myös kuntatasolla nähtiin positiivisia vaikutuksia. Selvityksen aikana kuntien kaksikielinen toiminta lisäsi kansainvälisyyttä ja toi kouluihin värikkyyttä ja monipuolisuutta.

3.3 Monikulttuurisuus kielirikasteisuuden kontekstissa

YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen artiklaan 30 on kirjattu, että vähemmistöryhmään tai alkuperäiskansaansa kuuluvalla lapsella on oikeus omaan kulttuuriin, uskontoon ja kieleen (Convention on the Rights of the Child 1989, 9). Varhaiskasvatuslain (L 540/2018) 1 luvun 3§:n mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on kunnioittaa kulttuuriperinteitä sekä jokaisen lapsen kielellistä ja kulttuurista taustaa. Kielirikasteista varhaiskasvatusta voidaan käyttää kieli- ja kulttuuritaustan ylläpitävänä toimintana, jos lapsella ei ole saatavilla varhaiskasvatusta omalla äidinkielellään. Tämä tukee lapsen oikeutta oman kulttuuritaustan säilymiseen ja edistää koko kielirikasteisen lapsiryhmän kulttuurista osaamista.

Suomi on kehittynyt globaalimmaksi maaksi eikä muutos esiinny vain aikuisille vaan se näkyy myös lasten arjessa. Medialla ja matkustelulla on ollut osaltaan vaikutus muutoksessa lasten globaalimpaan elämään, mutta siihen on vaikuttanut myös lisääntynyt maahanmuutto. Maahanmuuton kasvu on rikastuttanut Suomen väestön kulttuurista monimuotoisuutta, joka näkyy myös varhaiskasvatuksessa maahanmuuttajataustaisten perheiden yleistymisenä. Kulttuurisesti muuntautuvan ja monimuotoisen yhteiskunnan vuoksi lapset saavat kohdata arjessaan kulttuurista moninaisuutta. (Eerola-Pennanen 2017a, 236.)

Varhaiskasvatuksessa pidetään kulttuurien kirjoa rikkautena ja voimavarana. Varhaiskasvatus noudattaa periaatetta, jossa yksilöllä on perusoikeuden mukaisesti oikeus omaan kieleen, kulttuuriin, uskontoon ja katsomukseen. Kulttuurien moninaisuuden lisäksi monikielisyys tunnustetaan tärkeäksi. Lasten kehitystä kulttuurisesti rikkaassa maailmassa tuetaan tekemällä monikielisyys näkyväksi. Varhaiskasvatushenkilöstö tiedostaa toimivansa lapsille kielen käyttämisen esimerkkinä ja henkilöstön tavoite on tukea lapsia kielen rohkeaan monipuoliseen käyttämiseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 31.)

Eerola-Pennanen (2017b, 221) mukaan monikulttuurisuutta on tärkeää tuoda lapsille esille nykyajan globaalissa maailmassa. Kulttuurisesta monimuotoisuudesta opettaminen ei ole vain monikulttuuristen päiväkotien edellytys vaan kulttuurinen kasvatus tulee kuulua myös päiväkoteihin, joiden lapset ovat valtaväestöön kuuluvia. Syrjimistä on mahdollista vähentää kulttuurisesti vastuuntuntoisella opetuksella ja kasvatuksella.

4 HUOLTAJIEN OSALLISUUS VARHAISKASVATUKSESSA

4.1 Osallisuuden määritelmää

Osallisuus on Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen määritelmän mukaan yksilön tunne johonkin yhteisöön kuulumisesta. Yhteisö voi löytyä esimerkiksi opiskelun, työn tai harrastuksien avulla. Osallisuuden muodostumiseen kuuluvat oleellisesti tunteet omista mahdollisuuksista päättää ja vaikuttaa yhteisön asioissa tasavertaisena jäsenenä. (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018.) Kokemus osallisuudesta on tärkeää lapsuudesta vanhuuteen, sillä jokaisella on iästä riippumatta halu tulla kuulluksi ja nähdyksi (Kataja 2018, 55–56). Osallisuutta voidaan pitää syrjäytymisen vastakohtana, sillä osallisuuden nähdään ennaltaehkäisevän sosiaalista syrjäytymistä ja osattomaksi jäämistä (Hill ym. 2004, 78). Osallisuudella on huomattava merkitys hyvän elämänlaadun saavuttamisessa ja yhteiskunta pyrkii tukemaan sen saavuttamista muun muassa erilaisilla sosiaali- ja terveyspalveluilla sekä koulutuksen ja työllistymisen tukemisella (Terveyden ja hyvinvoinnin laitos 2018).

Lapselle osallisuus merkitsee samoja asioita kuin aikuiselle eli mahdollisuutta vaikuttaa itseään koskeviin asioihin, tunnetta johonkin yhteisöön kuulumisesta ja vaikuttamismahdollisuutta yhteisössä. Lapsen osallisuus vaatii aikuisen osallisuuden ja vastuun. Aikuisen luodessa turvalliset puitteet, on lapsella mahdollisuus toteuttaa avoimesti omaa osallisuuttaan. (Kataja 2018, 55.) Käsitteet lasten toimijuudesta sekä heidän oikeutensa kuulluksi tulemisesta ja yhteisöissä osallisena olemisesta ovat ajan mittaan vahvistuneet varhaiskasvatuksessa (Turja 2017,44.)

Saarisen artikkelissa Costiander on todennut vapaaehtoisuuden ja erilaisten persoonien huomioimisen olevan osallisuuden toteutumiseksi olennaista. Costiander kuvaa, että osallisuus ei näyttäyty jokaisen kohdalla samalla tavalla. Yksilö voi kokea suurta osallisuutta esimerkiksi tarkkailemalla tilanteita sivusta, vaikka toisen mielestä henkilö ei ole osallisena toimintaan. Jokainen kokee osallisuuden yksilöllisesti, josta johtuen osallisuus voi näyttäytyä monin eri tavoin. (Saarinen 2018, 27.)

Varhaiskasvatuslaissa (L 540/2018) 4 luvun 20§:ssa on säädetty osallisuudesta ja vaikuttamisesta varhaiskasvatuksessa. Lapsen mielipide ja toivomukset tulee selvittää ja ottaa huomioon hänen ikänsä ja kehityksen mukaisesti varhaiskasvatusta suunniteltaessa, toteutettaessa ja arvioitaessa. Lasten vanhemmille tai muille huoltajille on annettava mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa lapsensa varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin. Toimipaikan on järjestettävä lapsille ja heidän vanhemmilleen tai muille huoltajille säännöllisesti mahdollisuus osallistua varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja arviointiin. (L 540/2018, 4 luku 20§.) Osallisuus käsittää varhaiskasvatuksessa lapsen, huoltajan sekä varhaiskasvattajan osallisuuden. Keskitymme kuitenkin tässä opinnäytetyössä tutkimuksemme aiheen mukaisesti käsittelemään pääasiassa huoltajien osallisuutta varhaiskasvatuksen järjestämisessä.

4.2 Osallisuus huoltajien näkökulmasta varhaiskasvatuksessa

Puhuttaessa osallisuudesta käytetään usein myös sanaa osallistaminen. Osallistamisella tarkoitetaan toimintaa, jossa esimerkiksi varhaiskasvatushenkilöstö suuntaa huoltajiin sellaista toimintaa, joka auttaa huoltajien ohjaamista osallisiksi. Osallistaminen sanassa nähdään kuitenkin ongelmia, sillä se kuulostaa auktoritaariselta, vaikka lähtökohtana tulisi olla subjektin vapaaehtoisuus aktiiviseen toimintaan. Onkin mielekkäämpää puhua huoltajien osallisuuden mahdollistamisesta tai osallisuuden kutsumisesta. (Turja 2017,44–45.) Tässä opinnäytetyössä käytämme termejä osallisuus sekä osallisuuden mahdollistaminen, sillä koemme niiden soveltuvan parhaiten aiheeseemme.

Osallisuus on ollut viime vuosina paljon puheenaiheena varhaiskasvatusta koskevissa keskusteluissa. Keskustelut ovat aiemmin pääasiassa painottuneet tarkastelemaan vain lasten osallisuutta. (Heinonen ym. 2016, 229.) Huoltajien osallisuus on noussut esille, kun uudessa varhaiskasvatuslaissa on aiempaa lakia enemmän painotettu heidän osallisuuttansa ja vaikuttamismahdollisuuksia (Rantala & Uotinen 2018, 125). Aiemmin huoltajilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatuksessa vain oman lapsen asioihin, kun nykyään huoltajilla on oikeus vaikuttaa myös siihen, millaisena varhaiskasvatus toteutetaan koko yksikössä. Varhaiskasvatuksen

toteuttamiseen vaikuttaminen on mahdollista muun muassa osallistumalla paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen. (Heinonen ym. 2016, 230.)

Seinäjoen kaupungin varhaiskasvatussuunnitelmassa Meirän vasussa (2017, 59) kerrotaan huoltajien osallisuuden toteutuvan lapsen varhaiskasvatussuunnitelman arviointi- ja palautekeskusteluissa. Keskusteluissa huoltajat arvioivat varhaiskasvattajien kanssa yhdessä asetettujen tavoitteiden toteutumisesta varhaiskasvatuksessa. Seinäjoen varhaiskasvatusyksiköissä toimii vanhempainryhmiä, joissa osallisena on sekä henkilöstöä että huoltajia. Vanhempainryhmässä on mahdollisuus suunnitella yksikön toimintaa, ideoida tapahtumia ja tilaisuuksia sekä keskustella pedagogiikan toteuttamisesta. Huoltajilla on lisäksi ollut mahdollisuus osallistua paikallisen varhaiskasvatussuunnitelman laatimiseen vanhempainryhmän kautta. (Meirän vasu 2017, 28–29.)

Huoltajien aktiivisuudesta, tahdosta ja tarpeesta osallistua lastensa varhaiskasvatuksen järjestämiseen on olemassa valitettavasti vain vähän tutkimustietoa (Mykkänen & Böök 2017, 84). Suomessa on kuitenkin tehty joitakin tutkimuksia ja opinnäytetöitä, jotka käsittelevät huoltajien osallisuutta varhaiskasvatuksen järjestämisessä.

Venninen, Leinonen, Rautavaara-Hämäläinen ja Purola tutkivat vuonna 2011 kyselyn avulla huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön osallisuutta pääkaupunkiseudun päiväkodeissa. Huoltajien osallisuutta koskeviin kysymyksiin kerättiin vastauksia sekä varhaiskasvattajien että huoltajien näkökulmasta. Sekä varhaiskasvattajien että huoltajien vastauksista ilmeni, että huoltajat olivat tehneet aloitteita eniten tuonti- ja hakutilanteissa sekä varhaiskasvatussuunnitelmakeskusteluissa. Varhaiskasvattajien ja huoltajien mielestä huoltajien osallisuuden esteiksi nousivat pääasiassa huoltajien kiire ja asenteet, tietämättömyys varhaiskasvatuksen sisällöstä ja rohkeuden puute muutostoiveiden esittämiseen. Varhaiskasvattajien vastauksien mukaan huoltajat eivät olleet kiinnostuneita varhaiskasvatuksen toiminnasta. Huoltajat puolestaan vastasivat osallisuuden olevan pitkälti kiinni omasta aktiivisuudesta. Osa varhaiskasvattajista kertoi huoltajien toiveiden toteuttamisen olevan vaikeaa toiveiden yksilöllisyyden vuoksi. (Venninen ym. 2011, 3,11–12, 37–38, 55–57.)

Lankisen (2016) haastattelussa Karila kertoo huoltajien vaikuttamismahdollisuuksien toteuttamisen olevan varhaiskasvatuksen ammattilaisille haastavaa. Haastavuus seuraa huoltajien tulemisesta instituution reviirille sekä huoltajien moninaisesta ja monikulttuurisesta joukosta. Jotta huoltajien osallisuus voisi tulevaisuudessa toteutua paremmin, täytyisi varhaiskasvatushenkilöstön toimintaa kehittää esimerkiksi täydennyskoulutuksen avulla. Kalliala (2012, 173) puolestaan kertoo suomalaisten olevan tyytyväisiä jo siitä, kun lapsi ei vastustele päiväkotiin menoa. Huoltajat näkevät tärkeänä, että lapseen ei kohdistu kiusaamista, lapsi ulkoilee ja syö riittävästi. Kalliala kertoo tunnistavansa myös huoltajien suuret ja haastavat vaatimukset. Vaatimukset eivät kuitenkaan hänen mukaansa kohdistu varhaispedagogiikkaan vaan muihin asioihin.

Hyödyt huoltajien osallisuudessa nähdään etenkin lasten hyvinvoinnin turvaamisessa. Varhaiskasvatusyksikkö on kodin lisäksi toimintaympäristö, jossa osa lapsista viettää paljon aikaa. Molemmissa on erilaiset toimintatavat ja sosiaaliset ympäristöt, mutta sekä kotona että varhaiskasvatuksessa käytössä olevien arvojen ja näkemysten on tärkeää olla yhtenevät. Yhtenevät arvot ja näkemykset lapsen edusta luovat lapselle turvallisen ja hyvinvointia tukevan oppimis- ja kasvamisympäristön. (Ahonen 2017, 123.) Huoltajien osallisuudella ei ole merkitystä vain lapsen hyvinvointiin vaan se voi tukea myös varhaiskasvatushenkilöstön työhyvinvointia. Lisäksi huoltajien osallisuus voi parantaa päiväkodin toimintakulttuurin yhteisöllisyyttä, varhaiskasvattajien ja huoltajien välistä yhteistyötä sekä huoltajien aktiivisuutta ja tietoisuutta varhaiskasvatuksen arjesta. (Heinonen ym. 2016, 229–230.)

4.3 Huoltajien ja varhaiskasvattajien välinen yhteistyö

Yhteistyö huoltajien ja varhaiskasvattajien välillä vahvistaa huoltajien osallisuuden toteutumista (Järvinen & Mikkola 2015, 10). Yhteistyön muodostumiseen vaikuttavat erilaiset säädökset, varhaiskasvatusyksikköjen omat toimintatavat sekä kunkin varhaiskasvattajan, huoltajan ja lapsen oma toiminta (Rantala & Uotinen 2018, 125). Perheiden erilaisten tilanteiden vuoksi varhaiskasvattajien ja huoltajien väliselle yhteistyölle ei voida kuvata jokaiselle sopivaa ja yhtenäistä toimintamallia. Yhteistyön

rakentumiseen vaikuttavat elämäntilanteiden lisäksi huoltajien omat näkemykset yhteistyön tarpeellisuudesta. (Martinez 2005, 138-139.) Huoltajien välinen verkostoituminen ja yhteinen toiminta vahvistavat varhaiskasvatuksen yhteisöllisyyttä ja tukevat varhaiskasvattajien työtä. Lisäksi huoltajien osallistuminen toiminnan suunnitteluun, toteuttamiseen ja arviointiin vahvistaa heidän osallisuutta varhaiskasvatuksen järjestämiseen. (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa 2018, 34.)

Varhaiskasvatuslaissa ja Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa on määritetty varhaiskasvattajien ja huoltajien välisestä yhteistyöstä. Varhaiskasvatuslain (L 540/2018) 1 luvun 3§:n mukaan varhaiskasvatuksen tavoitteena on toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä. Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018, 34) varhaiskasvattajien ja huoltajien välisen yhteistyön on kerrottu voivan olla monimuotoista. Keskiössä kuitenkin on aina lapsen hyvinvoinnin turvaaminen, jota pyritään tukemaan esimerkiksi jakamalla havaintoja lapsesta huoltajien ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä.

Kallialan (2012, 90–92) mukaan laissa määritelty huoltajien tukeminen kasvatustyössä merkitsee lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen kokonaisvaltaista tukemista. Varhaiskasvattajilla on hyvät lähtökohdat tukea esimerkiksi oppimistaitoja, sillä he toimivat suorassa vuorovaikutuksessa lapsen kanssa. Huoltajien ja varhaiskasvattajien välisen yhteistyön on tarkoitus jatkua myös ongelmatilanteissa. Toimivan yhteistyön myötä lapsen mahdollinen tuen tarve on helpompi havaita ja siihen voidaan reagoida nopeammin. Yhteistyö huoltajien kanssa on tavoittelemisen arvoista, sillä se on osa laadukasta varhaiskasvatusta.

Luottamus, kunnioitus ja vastavuoroinen vuorovaikutus ovat edellytyksiä varhaiskasvattajien ja huoltajien välisen yhteistyön rakentumiselle (Heinonen ym. 2016, 225; Ahonen 2017, 123). Luottamuksen ja yhteistyön syntyminen vaativat aina tasa-arvoista kohtaamista ja aitoa halua (Ahonen 2017, 124). Luottamussuhde rakentuu progressiivisesti eli asteittain ja sen syventyessä huoltajien ja varhaiskasvattajien välinen vuorovaikutus paranee sekä keskustelujen sisällöt monipuolistuvat. Luottamuksen rakentamisen tavoitteena on avoin vuoropuhelu lapsen elämäntilanteesta varhaiskasvattajan ja huoltajan välillä. (Heinonen ym. 2016, 226.)

Meirän vasussa kerrotaan varhaiskasvattajien ja huoltajien välisen yhteistyön alkavan jo ensimmäisestä tutustumiskäynnistä. Tarkoituksena on luoda lapselle ja huoltajille mielekäs ja rauhallinen varhaiskasvatuksen aloitus. Huoltajilla on jo ennen hoidon aloitusta mahdollisuus kertoa lapsesta sekä perheen tavoista ja toiveista. Yhteys huoltajiin nähdään alusta asti tärkeänä, ja se esiintyy esimerkiksi henkilöstön tiiviillä yhteydenpidolla huoltajiin lapsen ensimmäisten hoitopäivien aikana. Myöhemmin huoltajien osallisuus mahdollistetaan esimerkiksi tarjoamalla vaikutusmahdollisuuksia varhaiskasvatuksen arjen käytäntöihin, järjestämällä erilaisia juhlia ja tapahtumia, tiedottamalla aktiivisesti tulevasta toiminnasta ja arvioimalla jo toteutunutta toimintaa. (Meirän vasu 2017, 28.)

5 MENETELMÄLLISET LÄHTÖKOHDAT JA TOTEUTUS

5.1 Opinnäytetyön lähtökohdat ja tavoitteet

Opinnäytetyömme on tehty yhteistyössä Let's learn – englannin ensiaskeleita -hankkeen kanssa, joka on käynnistetty Opetushallituksen rahoittamana Seinäjoella vuonna 2018. Hankkeella tuetaan kielirikasteisen varhaiskasvatuksen kehittämistä Seinäjoen alueella. Pää tavoitteina ovat kulttuurisen osaamisen, vuorovaikutuksen ja ilmaisun vahvistaminen sekä oppimisen alueiden tukeminen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen kautta. Käytännössä tämä tarkoittaa halua lisätä lasten, perheiden ja varhaiskasvatushenkilöstön kulttuurien ja kielten tuntemusta sekä vahvistaa vuorovaikutusta ja ilmaisua. Lapsen kiinnostusta herätellään sekä puhuttua että kirjoitettua kieltä kohtaan. Kielirikasteisessa varhaiskasvatustoiminnassa halutaan tukea lapsen yksilöllisiä vahvuuksia ja hänen kiinnostuksensa kohteita useiden oppimisen alueiden kehittämisen kautta.

Määrällisellä selvityksellä selvitimme huoltajien osallisuutta englanninkielisen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä yhteistyötahomme tarpeiden mukaisesti. Selvityksen kohteeksi valikoitui kahden kielirikasteisen varhaiskasvatusryhmän huoltajat, joilta selvitimme, miten he kokevat oman osallisuutensa toteutuneen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Lisäksi opinnäytetyöllä selvitettiin, millaista kielirikasteista toimintaa huoltajat toivoisivat lapsensa päiväkohtiin sekä miten huoltajat tahtoisivat osallisuutensa toteutuvan siinä. Tavoitteena oli, että opinnäytetyön avulla voitaisiin tuoda varhaiskasvattajille lisää ideoita ja vinkkejä siihen, miten näiden kahden varhaiskasvatusryhmän huoltajien osallisuutta voitaisiin tulevaisuudessa lisätä ja mahdollistaa kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä.

Tarkennetut tutkimuskysymyksemme ovat:

1. Millaisena huoltajat näkevät oman osallisuutensa kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnittelussa, toteutuksessa, arvioinnissa ja kehittämisessä?
2. Millaista kielirikasteista toimintaa huoltajat toivoisivat varhaiskasvatukseen ja miten he tahtoisivat olla siinä osallisena?

5.2 Kvantitatiivinen selvitys ja kysely

Kvantitatiiviselle eli määrälliselle selvitykselle on tyypillistä hyödyntää määrällisyyttä, joka voi selvityksestä riippuen tarkoittaa määrien jakaumia, muutoksia tai eroja. Kvantitatiivisen selvityksen tarkoituksena on tarkastella ja kuvata selvitettävää ilmiötä sekä siinä esiintyneitä yhteyksiä ja vaikutussuhteita. Tilastojen muodostaminen tutkimustulosten pohjalta on tyypillinen tapa analysoida suuria aineistoja. (Ronkainen ym. 2013, 83.) Vallin (2018, 248) mukaan lähes kaikki kerätty tieto on mahdollista muuntaa numeeriseen muotoon, mutta se ei ole jokaisessa tapauksessa tutkimuksen edun mukaista.

Opinnäytetyö on kvantitatiivinen selvitys, jolla ei pyritty selvittämään tilastollisia todennäköisyyksiä tai muuttujien välisiä suhteita. Tavoitteena oli selvittää kahden selvityksen kohteena olevan varhaiskasvatusryhmän huoltajien näkemyksiä omasta osallisuudestaan kielirikasteisessa varhaiskasvatustoiminnassa. Selvityksellä ei ollut tarkoitus yleistää, sillä tulokset koskivat vain kyseistä aineistoa. Muiden varhaiskasvatusyksiköiden huoltajien voidaan silti ajatella samaistuvan opinnäytetyömme tuloksiin.

Selvitykset eivät aina ole selvästi kvantitatiivisia tai kvalitatiivisia vaan selvityksen piirteiden vuoksi voi olla hyödyllistä käyttää molempia menetelmiä rinnakkain (Alkula, Pöntinen & Ylöstalo 1994, 118; Kananen 2011, 130). Koska kysely sisälsi sekä kvantitatiiviselle että kvalitatiiviselle selvitykselle ominaisesti muotoiltuja kysymyksiä, aineiston analyysissä käytettiin sekä määrällistä että laadullista analyysimenetelmää.

Huoltajien osallisuuden selvittämiseksi käytettiin sähköistä kyselyä. Vilkan (2015, 94) mukaan määrällisessä selvityksessä tyypillisin aineistonkeruumenetelmä on kysely, jossa vastaaja lukee ja täyttää kyselylomakkeen itsenäisesti omalla ajallaan. Ronkainen ym. (2013, 113–114) puolestaan kertovat, että kyselyt voidaan jaotella niiden toteuttamistavan mukaan puhelimitse, sähköisesti tai kyselylomakkeella kerättyyn aineistoon. Toteutustavasta riippuen vastaaminen voi tapahtua vastaajan itse tai tutkijan täyttämänä. Laadukkaan kyselyn laatiminen vaatii tekijän laajaa tut-

kimusilmiön teoreettista tuntemista. Käytimme testivastaaajia, sillä huolelliseen laati-
miseen kuuluu kyselyn testaaminen ennen sen lähettämistä valikoidulle selvityksen
kohteelle (Vilkkä, 2015, 108).

Puhumme opinnäytetyössämme selvyiden vuoksi selvityksen kohteesta perusjou-
kon sijaan. Tässä opinnäytetyössä selvityksen kohde koostui kahden päiväkodin
kielirikasteisen varhaiskasvatusryhmän huoltajista. Selvitys toteutettiin kokonaistut-
kimuksena, joka tarkoittaa otannan olleen kokonaisotanta selvityksen kohteesta.
(Vilkkä 2015, 98). Kokonaisotanta valittiin, koska kyseessä oli pieni selvityksen
kohde. Lisäksi valintaan vaikutti tiedostaminen melko pieneksi jäävästä vastauspro-
sentista, sillä vastaaminen tapahtui itsenäisesti. Koimme kotona vastattavan säh-
köisen kyselyn kuitenkin olevan sopiva aineistonkeruumenetelmä tarkoitukseen
nähdessä, sillä huoltajat pystyivät vastaamaan siihen helposti ja nopeasti omalla ajal-
laan.

Aineiston analysointi tapahtui aineiston tarkastelulla ja suppealla sisällönanalyysillä.
Sisällönanalyysi on sopiva menetelmä käytettäväksi, silloin kun aineisto vaatii jonkin
verran tulkintaa. Sisällönanalyysissä aineistoa analysoidaan systemaattisesti ja ob-
jektiiivisesti. Analyysissä aineisto rajataan vastaamaan selvityksen tutkimuskysy-
myksiin ja tällä tavoin aineistosta rajautuu pois selvityksen kannalta epäoleellista
tietoa. Objektiivisuudella tarkoitetaan, sitä että aineistosta saadut tiedot ja havainnot
ovat tutkijasta riippumattomia. (Schreier 2012, 1–8, 23.) Saaranen-Kauppinen ja
Puusniekan (2009, 97) mukaan sisällönanalyysissä aineistoa tiivistetään keskitty-
mällä aineistosta löytyviin yhtäläisyyksiin ja eroihin, jotka voidaan eritellä vastaa-
maan tutkimuskysymyksiin.

5.3 Selvityksen kulku, aineistonkeruu ja analysointi

Selvityksen alkuvaiheessa tapasimme yhteistyötahomme, jonka kanssa ideoimme
ja rajasimme tutkimuksen aiheen käsittelemään huoltajien osallisuutta kielirikastei-
sen varhaiskasvatuksen järjestämisessä Seinäjoella. Tutkimuskysymysten pohdin-
nan jälkeen kokosimme lähdemateriaalia erilaisista luotettavista lähteistä ja tut-
kimme aiheeseen liittyviä edeltäviä tutkimuksia. Tätä vaihetta seurasi teoriaosuuden
kirjoittaminen, jonka tarkoitus oli toimia tutkimuksen tukena ja tietoperustana.

Talven 2018 aikana olimme sähköpostitse yhteydessä sekä vierailimme yhteensä kahdessa julkisen ja yksityisen sektorin varhaiskasvatustyksikön kielirikasteisessa varhaiskasvatuserhmässä kertomassa selvityksen toteutuksesta ja tavoitteista. Selvitykseen osallistuneet tarkoituksenmukaiset varhaiskasvatuserhät oli valittu yhdessä yhteistyötahomme kanssa. Aluksi tarkoituksenamme oli lähettää kysely vain yhteen päiväkotiin, mutta päädyimme ottamaan selvitykseen mukaan molempien päiväkotien kielirikasteisten varhaiskasvatuserhmien huoltajat. Suuremmalla selvityksen kohteella pyrimme varmistamaan paremman vastausprosentin. Tutkimusluvan Seinäjoen kaupungilta saimme joulukuussa 2018 (liite 1), jonka jälkeen aloimme laatia kysymyksiä huoltajille suunnattua kyselyä varten. Kyselyn valmistuttua ja yhteistyötahon hyväksymisen jälkeen, siirryimme tutkimuksen toteutusvaiheeseen.

Käytimme aineistonkeruumenetelmänä sähköistä kyselyä. Kyselyn selvityksen kohteena olivat kahden varhaiskasvatustyksikön kielirikasteisten varhaiskasvatuserhmien huoltajat. Kysely lähetettiin yhteensä 34 huoltajalle ja vastauksia saimme 14, tarkoittaen, että vastausprosentiksi tuli 41. Tiedostimme jo ennalta verkkokyselyiden mahdollisen vastausprosentin pienuuden. Vastausprosentin pienuus oli oletettavissa etenkin, kun vastaaja oli vain kahden varhaiskasvatuserhän huoltajien veran. Opinnäytetyömme pienestä selvitysjoukosta huolimatta valitsimme kyselyn aineistonkeruumenetelmäksi, sillä koimme, että vapaaehtoisten huoltajien löytäminen esimerkiksi haastateltavaksi olisi ollut heikkoa.

Kysymyksiä oli sähköisessä kyselyssä 14 ja ne olivat strukturoituja, avoimia ja monivalintakysymyksiä. Avoimien kysymyksen tarkoitus oli täydentää strukturoituja kysymyksiä. Avoimia kysymyksiä pyrittiin kuitenkin käyttämään mahdollisimman vähän, sillä tiedostimme vastauksen saamisen ja tuloksen arvioinnin olevan niissä haastavaa. Kyselyn kysymykset laadittiin niin, että ne tukivat tutkimuskysymysten selvittämistä. Lisäksi kysymykset pidettiin selkeinä ja kysely sopivan pituisena, jotta vastaaminen olisi mielekäästä.

Toimitimme helmikuussa 2019 saatekirjeen (liite 2) ja sähköisen Webropol-kyselyn (liite 3) linkin ennalta sovitun käytännön mukaisesti varhaiskasvatustyksiköiden yhteistyötahoille, jotka puolestaan lähettivät kyselyn sähköpostitse kielirikasteisten varhaiskasvatuserhmien huoltajille. Toimintatavan tarkoituksena oli se, että emme

joutuneet itse käsittelemään tai keräämään vastaajien henkilötietoja missään vaiheessa ja tällä pystyimme varmistamaan anonymiteetin säilymistä.

Saatekirjeessä esittelimme itsemme, selvityksen ja kyselyn tavoitteet sekä kerroimme kyselyyn osallistumisen vapaaehtoisuudesta. Muistutimme kyselyyn osallistumisen vapaaehtoisuudesta kyselyn alussa. Yhdessä varhaiskasvatustieteiden yhteyshenkilöiden kanssa päädyimme asettamaan kyselyn vastausajaksi viikon. Viikon kuluttua pyysimme varhaiskasvatustieteiden henkilöstöä muistuttamaan huoltajia kyselyyn vastaamisesta. Tutkija joutuu usein muistuttamaan kyselyyn vastaamisesta. Vastausprosentti voi tällöin nousta 30–40 prosentista 70–80 prosenttiin. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 196.) Tässä selvityksessä kyselyyn vastaamisen muistuttaminen ei kuitenkaan tuottanut lisää vastauksia ja suljimme kyselyn sen oltua kaksi viikkoa avoinna.

Analysointi tapahtui Webropol-kyselytyökalun esittämien kuvioiden ja frekvenssien kautta. Aineiston tarkastelun ja suppean sisällönanalyysin avulla käsitelimme kyselyn vastauksista koostuvan aineiston. Kyselyn strukturoituja kysymyksiä tarkastelimme aineistolähtöisesti ja koska avoimet kysymykset olivat kvalitatiivista aineistoa tuottavia, analysoimme ne sisällönanalyysia hyödyntäen. Sisällönanalyysilla avoimien kysymysten vastauksista koottu aineisto pystytään järjestämään johtopäätöksiä varten paremmin tulkittavaan muotoon (Grönfors & Vilkkä 2011, 94).

5.4 Eettisyys ja luotettavuus

Selvityksien toteuttamiseen liittyy aina monia eettisyyteen ja luotettavuuteen vaikuttavia kysymyksiä. Eettisyys koskee muun muassa selvityksen laatua, jonka varmistaminen on aina selvityksen tekijän vastuulla. Eettisyyttä ovat laadukkaan tutkimussuunnitelman laatiminen, tutkimusasetelman sopivuus ja hyvin tehty raportointi. (Tuomi & Sarajärvi, 2009. 125–127.) Selvitysaiheen valinta on aina eettinen kysymys, aihe tai muu sisältö ei saa loukata tai vaarantaa ketään. Ihmisoikeudet toimivat eettisenä perustana ihmisiin kohdistuvissa selvityksissä. (Tuomi 2007, 145.) Selvityksen sisällön täytyy olla luottamuksellista, mikä tulee huomioida aineistonkeruussa henkilöllisyyden salassa pysymisellä. Selvitykseen osallistumisen tulee olla vapaaehtoista. (Tuomi & Sarajärvi, 2009. 125–127.) Opinnäytetyössämme emme

tu esille selvitykseen osallistuneita päiväkoteja. Tieto ei ole selvityksen lopputuloksen kannalta oleellista ja samalla varmistamme kyselyyn osallistuneiden anonymiteetin. Selvityksen kohteen ollessa pieni on erityisen tärkeää, ettei vastaajat ole tunnistettavissa.

Opinnäytetöiden luotettavuutta voidaan tarkastella eri tavoin. Selvityksen reliabiliteetin ja validiteetin tarkastelu ovat yleisiä tapoja siihen. Reliabiliteetti tarkoittaa saatujen mittaustulosten toistettavuutta eli kykyä antaa luotettavia tuloksia. Reliabiliteetin toteutuminen voidaan päätellä esimerkiksi siitä, jos kaksi tutkijaa ovat tutkimuksillaan tulleet samaan johtopäätökseen. (Hirsjärvi ym. 2009, 231.) Validiteetilla puolestaan tarkoitetaan tutkimusmenetelmän pätevyyttä eli kykyä mitata valittua asiaa tai ilmiötä (Wilson & Gochyev 2013, 23).

Selvityksemme reliabiliteettiä on vielä vaikea tarkastella, sillä selvitys on kohdennettu tiettyyn pieneen valikoituun ryhmään, jonka osallisuutta ei ole aiemmin selvitetty. Vastaajat ovat vastanneet kyselyyn omien käsityksiensä pohjalta ja tarkoituksena on ollut tuottaa tietoa näiden kahden varhaiskasvatusryhmän huoltajista. Opinnäytetyömme luotettavuuteen vaikuttavia tekijöitä olivat aineiston vähäisyys sekä vastausten tilannesidonnaisuus. Tilannesidonnaisuudella tarkoitetaan sitä, että emme pysty vaikuttamaan siihen, missä tilanteessa huoltajat ovat vastanneet.

Pohdimme aluksi suuntaavamme kyselyn huoltajien lisäksi lapsille, mutta päädyimme rajaamaan lapset pois. Lapset ovat haavoittuvassa asemassa ja selvityksen eettisyyden kannalta koimme hyväksi keskittyä aikuisiin selvityksen kohteena. Selvityksen luotettavuutta tukee osallistumisen vapaaehtoisuus. Huoltajia ei houkutteltu tai painostettu vastaamaan kyselyyn palkitsemista tehokeinona käyttäen. Koimme sen sijaan, että hyvällä saatekirjeellä voimme vakuuttaa ja motivoida huoltajia osallistumaan selvitykseen ja vastaamaan laatimaamme kyselyyn (Vilka 2015, 189–190).

Selvityksen kohteella on aina oltava saatavilla tietoa kerätyn aineiston käytöstä. Tämän johdosta laadimme kyselyn yhteyteen saatekirjeen, jossa esittelimme itsemme ja selvityksemme tarkoituksen ja tavoitteet. (Tuomi 2007, 145.) Varhaiskasvatushenkilöstö toimitti saatekirjeen ja kyselyn linkin vastaajille, jonka vuoksi emme itse

keränneet missään vaiheessa osallistujien henkilötietoja. Tällä toimintatavalla pystyimme suojaamaan kyselyyn vastanneiden anonymiteettiä. Kyselyssä ei myöskään pyydetty taustatietoja, joten vastauksia oli mahdotonta yhdistää vastaajiin.

Aineistojen säilytys tapahtui Webropol-sivustolla. Kyselyn vastauksien tutkiminen vaati käyttäjätunnukset, jotka löytyivät vain meiltä. Velvollisuutenamme oli hallita käyttäjätunnuksia niin, ettei asiaankuulumattomilla ollut pääsyä käyttöympäristöön ja siellä sijainneeseen kyselyyn. Aineisto käsiteltiin luottamuksellisesti ja tutkimuksen eettisten periaatteiden mukaisesti. Selvityksen tulosten analysoinnin jälkeen hävitimme asianmukaisesti kaikki kappaleet kyselyn vastauksista. Hyvän tieteellisen käytännön edellyttämällä tavalla kunnioitimme käyttämiämme kirjallisia lähteitä merkitsemällä lähteet oikein ja välttääksemme plagiointia esitimme omat sekä toisten tutkijoiden tulokset rehellisesti (Vilkkä 2015, 41–42).

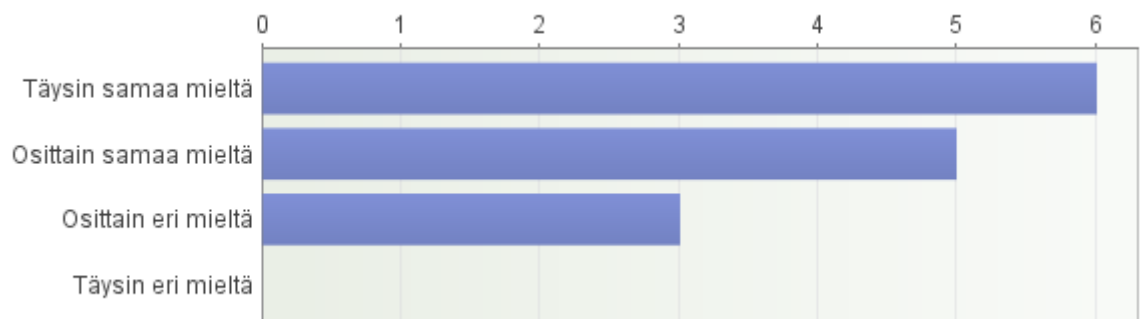
6 TULOKSET

Saatekirje ja linkki Webropol-kyselyyn lähetettiin 34 perheeseen. Tulosten analysointiin saimme 14 vastauslomaketta, jolloin vastausprosentiksi tuli 41. Kyselysämme emme kysyneet taustoittavia kysymyksiä, sillä vastaajien taustatiedot kuten sukupuoli, huoltajuussuhde ja asuinpaikka eivät olleet olennaisia selvityksen tulosten kannalta.

Koska vastauksia oli määrällisesti vähän, emme tarkastele aineistoa prosentuaalisesti. Kuvioita on käytetty strukturoitujen ja monivalintakysymysten vastauksien havainnollistamisen apuna. Avoimet vastaukset ovat kirjattu kuten huoltajat ovat ne vastanneet. Kun olemme käyttäneet laadullista aineistoa, olemme ilmoittaneet informantin vastauksen lopussa.

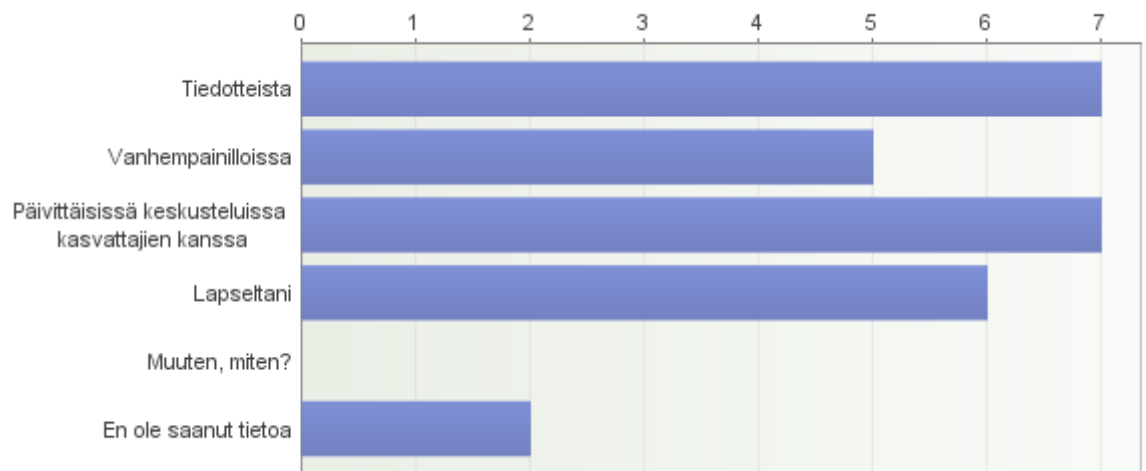
6.1 Huoltajien tietoisuus kielirikasteisesta varhaiskasvatuksesta

Kyselyn alussa selvitimme huoltajien yleistä tietoisuutta kielirikasteisesta varhaiskasvatuksesta eli mitä he ymmärtävät käsitteen tarkoittavan ja millaista toimintaa se pitää sisällään. 11 vastaajaa 14:sta oli täysin tai osittain samaa mieltä siitä, että he tietävät, millaista toimintaa kielirikasteinen varhaiskasvatus tarkoittaa. Kolme vastaajaa vastasi olevansa osittain eri mieltä. Vastauksista päätellen suurin osa kyselyyn vastaajista oli siis tietoisia kielirikasteisen varhaiskasvatuksen merkityksestä. (Kuvio 1.)

Kuvio 1. Huoltajien kokemus omasta tietoisuudesta koskien kielirikasteista varhaiskasvatusta (N=14)

Siitä, miten huoltajat olivat saaneet tietoa kielirikasteisesta varhaiskasvatuksesta lapsensa päiväkodissa (Kuvio 2), kysyttiin strukturoidulla kysymyksellä, joka sisälsi yhden avoimen vastausvaihtoehdon tarkentaakseen vastausta. Kysymyksessä pysyi valitsemaan useita vaihtoehtoja. Puolet vastaajista (7) vastasi saaneensa tietoa lapsensa päiväkodin tiedotteista ja päivittäisistä keskusteluista varhaiskasvattajien kanssa. Tietoa kerrottiin saaneen myös vanhempainilloissa ja omalta lapselta. Kaksi vastaajista eivät ollut saaneet ollenkaan tietoa kielirikasteisesta varhaiskasvatuksesta.

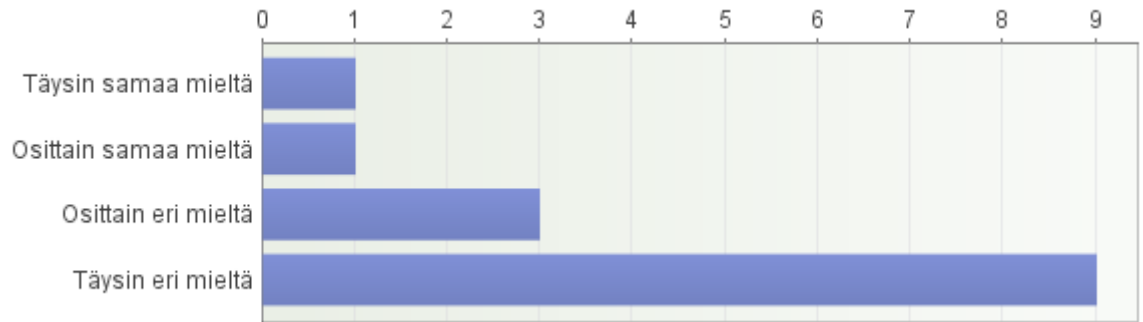

Kuvio 2. Kielirikasteisen varhaiskasvatuksen tiedotuskanavat (N=14)

6.2 Huoltajien mahdollisuudet osallisuuteen

Suurin osa kyselyn kysymyksistä koski huoltajien osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnitteluun ja toteutukseen. Yli puolet (9) vastaajista koki olevansa täysin eri mieltä siitä, että he olisivat saaneet mahdollisuuden osallistua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnitteluun. Kolme vastaajaa vastasi olevansa osittain eri mieltä. Kaksi vastaajaa koki saaneensa mahdollisuuden osallistua jollain tapaa, sillä he olivat vastanneet olevansa täysin tai osittain samaa mieltä. (Kuvio 3.)

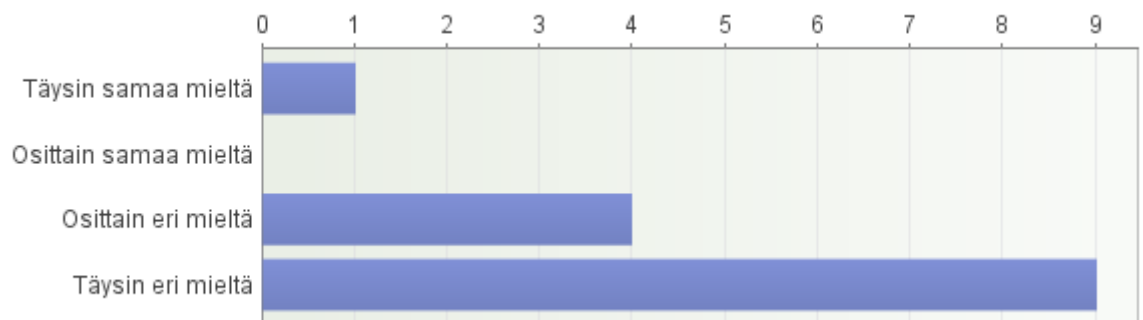
Kuvio 3. Päiväkodin tarjoama mahdollisuus huoltajien osallisuuteen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnittelussa (N=14)

Huoltajat, jotka olivat kokeneet saaneensa mahdollisuuden osallistua suunnitteluun ja toteutukseen, kertoivat osallisuuden tapahtuneen pääasiassa käymällä keskusteluja varhaiskasvatushenkilöstön kanssa.

Hoitohenkilökunta jutellut meidän kanssa, sekä vasu keskusteluissa on asiasta juteltu. (V3)

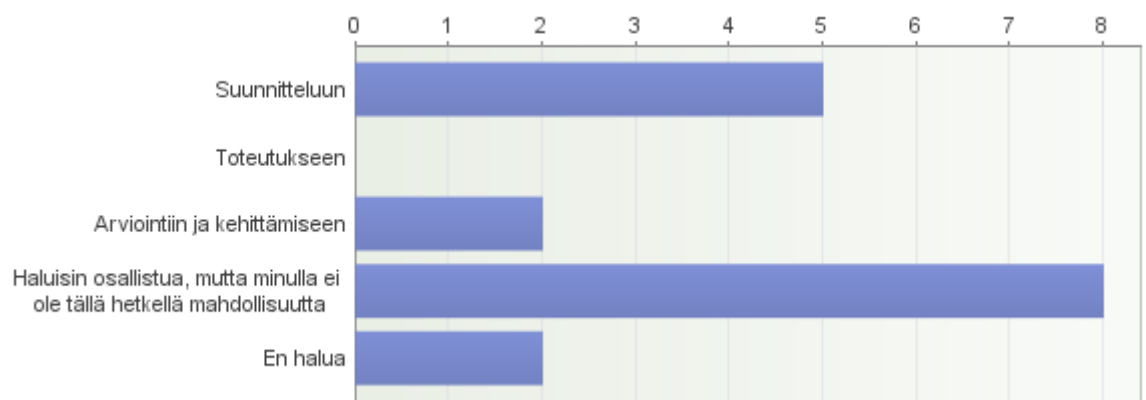
Vanhempain illassa kysyttiin mielipiteitä. (V11)

Suurin osa (9) vastaajista oli täysin eri mieltä siitä, että he olivat saaneet mahdollisuuden olla osallisia kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toteutukseen. Neljä vastaajaa oli osittain eri mieltä asiasta. Yksi vastaaja oli täysin samaa mieltä ja oli kokenut saaneensa mahdollisuuden osallistua toteutukseen. (Kuvio 4.)

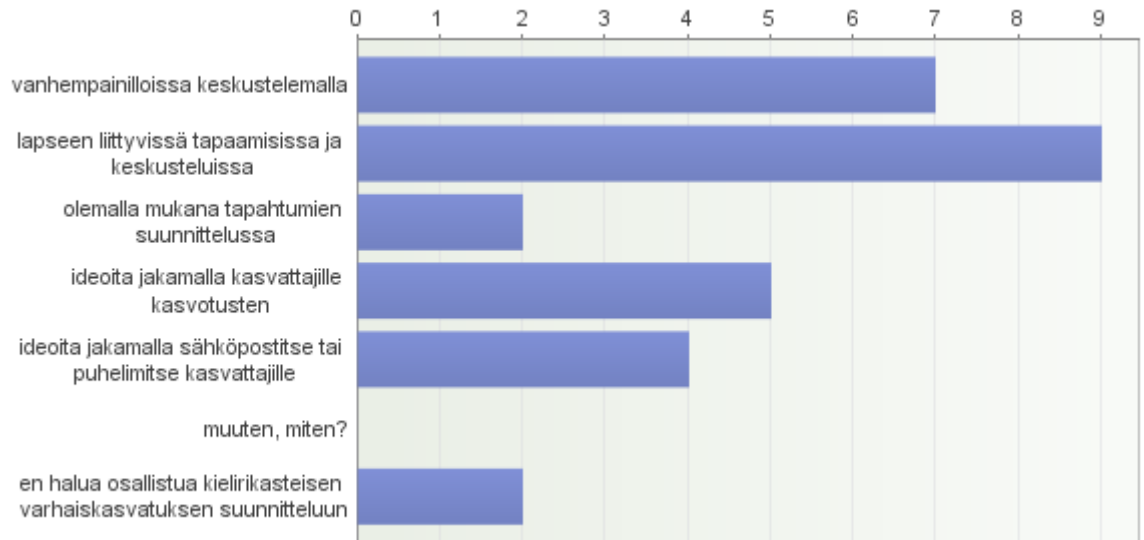
Kuvio 4. Päiväkodin tarjoama mahdollisuus huoltajien osallisuuteen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toteutuksessa (N=14)

Yksikään huoltajista ei vastannut tahtovansa osallistua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toteutukseen. Vastaus oli kuitenkin ristiriitainen, sillä myöhemmässä kysymyksessä hieman alle puolet vastaajista kertoi toivovansa enemmän koko perheen tapahtumia sekä lapsen ja huoltajan kotitehtäviä. Hieman yli puolet (8) vastaajista olivat halukkaita osallistumaan kielirikasteisen varhaiskasvatustoiminnan järjestämiseen, mutta heillä oli käsitys, ettei heillä ole tällä hetkellä siihen mahdollisuutta. Kaksi huoltajaa tahtoi osallistua kielirikasteisen toiminnan arviointiin ja kehittämiseen. Kaksi huoltajaa vastasi, ettei tahdo osallistua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. (Kuvio 5.)

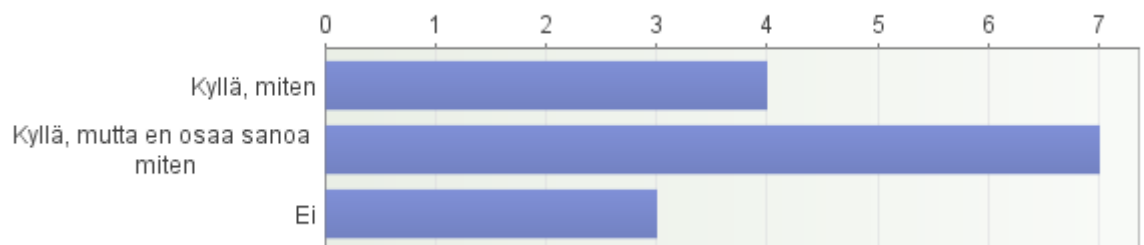
Kuvio 5. Huoltajien kiinnostus ja mahdollisuus osallisuuteen kielirikasteisessä varhaiskasvatuksessa (N=14)

Kuviossa 6 selvitettiin huoltajille mieleisiä tapoja olla osallisina kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnitteluun. Enemmistö (9) vastaajista toivoi huoltajien osallisuuden suunnittelussa toteutuvan lapsen liittyvissä tapaamisissa ja keskusteluissa. Puolet (7) kannatti suunnittelua vanhempainilloissa keskustelemalla. Hieman alle puolet (5) tahtoi suunnitella toimintaa jakamalla ideoita varhaiskasvattajille kasvotusten ja osa (4) toivoi yhteydenpitoa sähköpostitse. Pari (2) vastaajista osoitti kiinnostusta tapahtumien suunnitteluun, kun taas kaksi vastaajaa ei tahtonut osallistua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnitteluun.

Kuvio 6. Huoltajille mieleiset osallisuuden toteutumismuodot kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnittelussa (N=14)

Kuvio 7 kertoo huoltajien näkemystä siitä, pitäisikö varhaiskasvatuksen henkilökunnan osallistaa heitä enemmän kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Yli puolet vastaajista (11) vastasi kyllä, joista seitsemän ei osannut kertoa, miten heitä voitaisiin ottaa mukaan järjestämiseen. Vähemmistö (3) ei kokenut, että huoltajia pitäisi osallistaa aikaisempaa enemmän.

Kuvio 7. Huoltajien näkemys siitä, pitäisikö heitä omasta mielestään osallistaa enemmän kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen (N=14)

Huoltajat toivat esiin seuraavia asioita, joilla heitä voitaisiin tukea osallisuuteen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä.

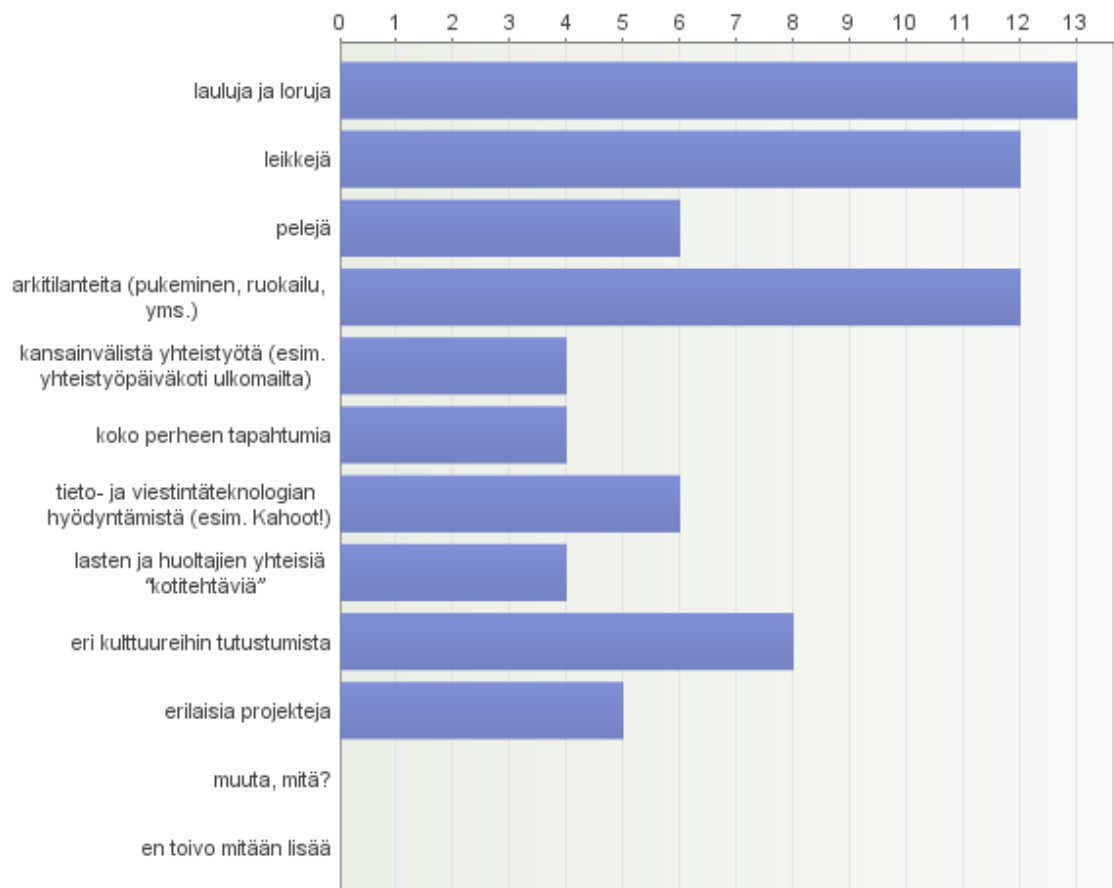
tuomalla sitä enemmän arkikielessä esille suomenkielen lisäksi, katsomalla englanninkielisiä videoita/lauluja esim youtube (V5)

Vaikka pieniä kotiläksyjä tai infoa käsitellyistä aiheista/sanastoista joita mahdollisuus kotona jatkaa ja rikastuttaa (V10)

Vaikka lasten hakemisen yhteydessä joku asia käytäisiin englanniksi mitä on harjoiteltu. How are you? Food was good today. X like the food.. (V9)

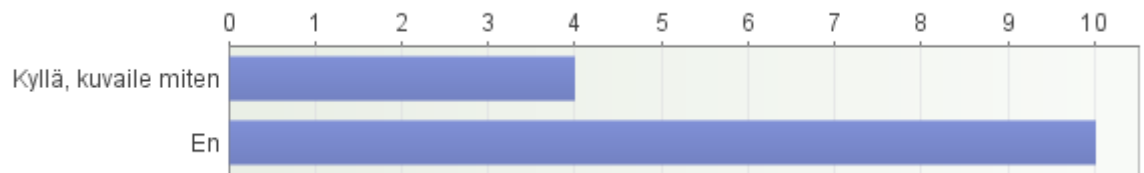
6.3 Kielirikasteinen varhaiskasvatustoiminta

Huoltajilta selvitettiin kuviossa 8, miten he tahtoisivat kielirikasteisen toiminnan toteutuvan lapsensa varhaiskasvatusryhmässä. Kysymykseen sai vastata useita eri vaihtoehtoja sekä kertoa omia ehdotuksia. Huoltajat toivoivat eniten lauluja ja loruja, leikkejä sekä arkitilanteissa kuten pukemisen yhteydessä englanninkielen käyttämistä. Pääasiassa vastauksissa toivottiin sellaisia toteutustapoja, jotka tapahtuvat lapsen hoitopäivän aikana. Muutamat huoltajat toivoivat koko perheen tapahtumia ja niin sanottuja kotitehtäviä, joita lapsi ja huoltaja voivat yhdessä harjoitella kotona. Kukaan vastaajista ei kertonut omia ideoita tai vastannut, että ei toivo minäänlaista toimintaa lisää.

Kuvio 8. Huoltajien toiveet kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toteuttamisesta (N=14)

Suurimmalla osalla (10) vastaajista oli kokemus, että heidän lapsensa ei ole saanut mahdollisuutta vaikuttaa kielirikasteisen varhaiskasvatustoiminnan järjestämiseen. Neljä huoltajaa oli sitä mieltä, että lapselle on annettu vaikuttamismahdollisuus. Vastausta oli halutessaan mahdollisuus tarkentaa. (Kuvio 9.)

Kuvio 9. Huoltajien näkemys lapsen vaikuttamismahdollisuuksista kielirikasteisen toiminnan järjestämiseen (N=14)

Huoltajien tarkentavista vastauksista selvisi, että heidän lapsensa toiveita oli kuunneltu kielirikasteisen toiminnan järjestämisessä esimerkiksi opettelemalla lasten toiveiden mukaisia sanoja. Yhdellä huoltajalla ei ollut varmuutta siitä, onko lapsi saanut vaikuttaa toimintaan, mutta uskoi näin tapahtuneen.

en tiedä, mutta uskoisin että lapsilta on kysely mikä tekeminen kiinnostaa heitä. (V6)

kuunnellan lasten toiveita (V5)

Lapsi kertonut, että ovat saaneet opetella värejä, sekä numeroita omien toiveiden mukaisesti. (V3)

6.4 Huoltajien toiveet ja odotukset

Toiveita ja odotuksia koskien kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämistä selvitettiin huoltajilta kahdella avoimella kysymyksellä. Huoltajat toivoivat kielirikasteisen varhaiskasvatustoiminnan ansiosta lapsen oppivan englanninkieltä jo varhaisessa vaiheessa. Odotuksena oli lisäksi mahdollisuus englanninkielen käyttöön lapsen kanssa.

Lapsi oppisi englannin kielen perusteita jo ennen esiopetuksen alkua. (V1)

Englannin kielen lisääminen ja sen käyttäminen arkisissa tilanteissa lasten kanssa. (V3)

Innolla odotan lapsen kielellistä kehittymistä. (V7)

Huoltajien antamat kielirikasteista varhaiskasvatusta koskevat palautteet olivat pääasiassa positiivisia ja kielirikasteinen varhaiskasvatus koettiin hyväksi asiaksi. Yhdestä vastauksesta ilmeni, että huoltaja ei ollut tietoinen lapsensa ryhmän kielirikasteisesta varhaiskasvatustoiminnasta. Vastaja ei nähnyt hyötyä englanninkielen opettamisesta varhaisessa iässä, mutta totesi kulttuureihin tutustumisen olevan hyödyllistä. Hän pohti vielä kielirikasteinen toiminta resursseja muista varhaiskasvatuksen tärkeistä tehtävistä. Vastaja koki tärkeämmäksi, että varhaiskasvatus keskittyisi perustehtävän hoitamiseen.

Todella hyvä juttu (V7)

Tämä on erinomainen suunta ja kehitys! (V3)

Onko tällainen kielirikasteinen varhaiskasvatus käytössä lapseni ryhmässä? En ollut vanhempainillassa (puoliso oli) ja ensimmäistä kertaa asia tulee vastaan. Heti en näe kielen opettelusta päiväkotikäytössä mitään hyötyä. Mielestäni päiväkodin tulisi keskittyä ohjaamaan niukat resurssit arkisiin tehtäviin, ryhmässä toimimisen oppimiseen sekä ihan tavalliseen lastenkasvatukseen ja vaikkapa omaan äidinkieleen. Noissa kaikissa on tänä päivänä lapsilla tekemistä enemmän kuin kielitaidossa (varsinkaan englanti). Muista kulttuureista on kyllä hyvä saada ja antaa tietoa nykypäivän globaalissa maailmassa, mutta ei missään nimessä muiden kasvatustehtävien kustannuksella. (V13)

7 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyöllä haluttiin pääasiassa selvittää, millaisena huoltajat näkevät oman osallisuutensa kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä ja miten osallisuutta on mahdollistettu varhaiskasvatushenkilöstön toimesta. Kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisellä tarkoitamme tässä yhteydessä suunnittelun, toteutuksen sekä kehittämisen ja arvioinnin muodostamaa kokonaisuutta. Opinnäytetyön toisena tarkoituksena oli selvittää, millaista kielirikasteista toimintaa huoltajat toivoivat lapsensa päiväkotiin ja miten he itse voisivat olla osallisina siinä. Tämän johtopäätösluvun tarkoituksena on tulkita kyselyn tuloksia peilaten niitä tutkimuskysymyksiin ja teoriaan.

Kielirikasteinen varhaiskasvatus esiintyy Varhaiskasvatussuunnitelman perusteissa (2018, 52), josta voidaan todeta toimintaa pidettävän tärkeänä yhteiskunnallisesti. Opetus- ja kulttuuriministeriö (2018) on nostanut varhennetun kieltenopetuksen esille ja tavoitteena on aloittaa vuonna 2020 ensimmäisen vieraankielen opiskelu koko Suomessa jo peruskoulun ensimmäisellä luokalla. Tämän yhteiskunnallisen muutoksen kautta korostuu myös kielirikasteisen varhaiskasvatuksen merkitys.

Opinnäytetyön kyselyssä kielirikasteinen varhaiskasvatus koettiin huoltajien näkökulmasta varhaiskasvatuksen positiivisena kehityksenä. Toiminnan hyödyt nähtiin etenkin lapsen varhaisessa vieraan kielen oppimisessa. Vastauksista nousi esiin kysymys siitä, viekö kielirikasteinen varhaiskasvatustoiminta resursseja varhaiskasvatuksen perustehtävän toteuttamisesta. Kaikki eivät myöskään pitäneet englanninkielen opettamista varhaiskasvatuksessa tarpeellisena ja tärkeämmäksi koettiin esimerkiksi ryhmässä toimimisen opettelu ja lapsen hyvinvoinnin tukeminen. Kielirikasteisesta varhaiskasvatustoiminnasta eri kulttuureihin tutustuminen kuitenkin koettiin tärkeänä.

Kielirikasteinen varhaiskasvatustoiminta ei horjuta varhaiskasvatuksen laatua vaan rikastuttaa ja monipuolistaa toimintaa. Kielirikasteisen varhaiskasvatustoiminnan tarkoituksena ei ole vähentää huomiota pois muista varhaiskasvatukselle tärkeistä aiheista kuten lapsen kasvun ja kehityksen tukemisesta. Kielirikasteinen varhaiskasvatus luo kielenoppimisen jatkumoa perusopetukseen. Kielen rikastuttamisen li-

säksi lapselle opetetaan kulttuurien moninaisuudesta. Monikulttuurisuus on Suomessa kasvussa aktiivisen maahanmuuton kautta ja siksi se on tärkeää huomioida varhaiskasvatuksen järjestämisessä (Eerola-Pennanen 2017a, 236). Suomen kansainvälistyessä ja kehittyessä monikulttuurisemmaksi maaksi, lapsille tulee opettaa kulttuurieroista ja erilaisuudesta. Aiheista puhumalla voidaan kehittää lapsen taitoja monikulttuurisuuden kohtaamiseen. Kulttuureihin tutustuminen jo varhaisella iällä auttaa lapsia ymmärtämään ja kunnioittamaan kulttuurien moninaista rikkautta.

Kyselyn vastauksista ilmeni, että huoltajat eivät ole vielä saaneet mahdollisuutta olla osallisena kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä. Tähän saattaa liittyä, se että Let's learn -hanke ja tämän kautta kielirikasteisuus on uusi kokonaisuus Seinäjoen alueen varhaiskasvatuksessa. Uuden toimintamallin sisällyttäminen päiväkodin arkeen voi asettaa haasteita varhaiskasvatushenkilöstölle. Kielirikasteisen varhaiskasvatustoiminnan vakiinnuttua uskomme, että varhaiskasvattajilla on mahdollisuus tukea huoltajien osallisuutta enemmän. Vennisen ym. (2011, 37) selvityksessä kerrottiin, että huoltajien osallisuuteen vaikuttaa myös huoltajien oma aktiivisuus.

Osalla huoltajista oli vastausten perusteella mielenkiintoa osallistua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen. Huoltajilla oli myönteisyyttä olla osallisina suunnittelussa sekä arvioinnissa ja kehittämisessä. Vastauksista ilmeni, ettei kaikilla huoltajista ole osallisuuteen tällä hetkellä mahdollisuutta, vaikka heillä olisi siihen halua. Analysointivaiheessa kiinnitimme huomiota edellä mainittuun vastausvaihtoehtoon. Pohdimme, miten huoltajat ovat mahdollisesti käsittäneet vaihtoehdon "haluaisin osallistua, mutta minulla ei ole tällä hetkellä mahdollisuutta". Kyselyä laatiessa tarkoitimme vastausvaihtoehdolla sitä, että huoltajalla ei ole mahdollisuutta osallisuuteen henkilökohtaisten syiden vuoksi. Vastauksia analysoitaessa havaitsimme mahdollisuuden, että osa huoltajista on käsittänyt vastausvaihtoehdon tarkoittavan, ettei päiväkotia ole mahdollistanut osallisuutta.

Tulosten analysoinnissa havaitsimme kahden saman aihealueen kysymyksen vastauksien olevan ristiriidassa keskenään. Yksikään vastaajista ei tahtonut osallisuuden tapahtuvan toiminnan toteuttamisen kautta, mutta kuitenkin huoltajat tahtoivat osallistua kielirikasteiseen varhaiskasvatukseen lapsen ja huoltajien yhteisten koti-

tehtävien ja tapahtumiin osallistumisen kautta. Näitä asioita nousi esille myös avoimissa vastauksissa. Yksi syy siihen, miksi huoltajat eivät ilmaiseet tahtoaan osallisuuteen toteutuksessa saattaa olla se, että he eivät käytännössä tiedeneet mitä se tarkoittaisi. Osallisuuden toteutumisen voisi ajatella tarkoittavan suuria tekoja, mutta emme itse koe sitä niin. Osallisuus voi muodostua monin eri tavoin, eikä se aina vaadi suuria tekoja, sillä osallisuus on yksilön henkilökohtainen kokemus yhteisöön kuulumisesta (Saarinen 2018, 27). Toinen mahdollinen syy siihen, että huoltajat eivät vastanneet haluavansa osallistua toteutukseen, saattoi johtua kysymyksen virheellisestä tulkinnasta. Mahdollinen epäselvyys kysymyksen asettelussa olisi täytynyt havaita kyselylomakkeen laatimisvaiheessa.

Huoltajat kokivat, että varhaiskasvattajilta saatu informaatio käsitellyistä asioista on erittäin tärkeää. Informaation jakaminen antaa huoltajille paremman mahdollisuuden päästä mukaan lapsen kielirikasteiseen varhaiskasvatustoimintaan. Näemme tämän toiveen oleellisena ja toivomme varhaiskasvattajien tarttuvan siihen. Rantalan ja Uotisen (2018, 126–128) mukaan informaation jakamisella voidaan vahvistaa yhteistyötä varhaiskasvattajien ja perheiden välillä, joka voi osaltaan tukea huoltajien osallisuutta.

Yhteistyö perustuu luottamukseen ja vuorovaikutukseen, mikä vaatii sekä huoltajien että varhaiskasvattajien aktiivisuutta. Mielestämme esimerkiksi tapahtumien järjestämisellä ja niihin osallistumalla huoltajat osoittavat kiinnostustaan lapsensa varhaiskasvatusta kohtaan. Tapahtumiin osallistumisen kautta huoltajat ja varhaiskasvattajat voivat myös tutustua toisiinsa paremmin, joka osaltaan tukee yhteistyön muodostumista. Heinonen ym. (2016, 225–226) toteavat, että tutustumisen ansiosta on huoltajien helpompi tuoda varhaiskasvatushenkilöstölle esille omia toiveitaan ja kehittää keskinäistä vuorovaikutusta. Luottamuksen syntymisen ja tiiviimmän yhteistyön kautta varhaiskasvattajat voivat kokea huoltajien tukemisen osallisuuteen olevan helpompaa.

Varhaiskasvattajien kanssa käydyt keskustelut lapseen liittyvissä tapaamisissa ja vanhempainilloissa olivat huoltajille mieleisimpiä tapoja osallistua toiminnan suunnitteluun. Esimerkiksi lapsen hakutilanteissa varhaiskasvattajien toivottaisiin vaihtavan pari sanaa englanninkielellä huoltajan kanssa. Varhaiskasvatushenkilöstö toimii tällaisissa tilanteissa mallina lapsille, josta lapsi saa myönteisiä kokemuksia vieraan

kielen käytöstä (Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet 2018, 25). Osallisuuden kannalta tärkeänä nähtiin se, että varhaiskasvattajat kertoisivat hakutilanteissa, millaisia sanoja lapsi on tänään oppinut englanniksi. Tämä auttaisi huoltajaa tukemaan ja vahvistamaan lapsen englanninkielen oppimista kotona.

Vastausten perusteella pystyimme todeta, millaista kielirikasteista toimintaa huoltajat toivoisivat päiväkotiin. Pääasiassa huoltajat toivoivat toteutustapoja, jotka tapahtuvat varhaiskasvattajien toimesta lapsen hoitopäivän aikana. Laulut ja lorut sekä leikit ja arkitilanteissa kielen käyttäminen saivat eniten kannatusta. Lisäksi eri kulttuureihin tutustumista toivottiin. Huoltajien mukaan kielirikasteinen varhaiskasvatus ei vaadi mitään suurta ja ihmeellistä, vaan kielenkäyttö arkisessa toiminnassa nähdään riittävänä. Huoltajat olivat itse valmiita olemaan mukana koko perheen tapahtumissa ja osallistumaan lapsen kanssa tehtäviin ”kotitehtäviin”. Valmius osallistua kotitehtäviin esiintyi myös avoimissa vastauksissa huoltajien toivoessa niitä.

Mietimme kyselyn vastauksiin perustuen ideoita ja vinkkejä varhaiskasvattajille siihen, miten huoltajia saataisiin aktiivisemmin mukaan kielirikasteiseen varhaiskasvatustoimintaan. Lähtökohtana on oleellista ja tärkeää, että jokainen huoltaja tietäisi, mitä ja millaista toimintaa kielirikasteinen varhaiskasvatus tarkoittaa oman lapsen varhaiskasvatusryhmässä. Toiminnan selkiytymisen jälkeen huoltajien on helpompaa olla osallisia sen järjestämisessä sekä varhaiskasvattajien on helpompaa mahdollistaa huoltajien osallisuus. Huoltajien ja varhaiskasvattajien välisellä luottamussuhteella on suuri merkitys ja sen luominen edellyttää tiedon kulkua molempiin suuntiin.

Kielirikasteisesta varhaiskasvatuksesta on keskusteltu vanhempainilloissa, mutta koska toiminta ei vielä ole selkiintynyt osalle huoltajista, tulisi kielirikasteisesta varhaiskasvatustoiminnasta jakaa enemmän tietoa. Kun huoltajien tietoisuus liittyen kielirikasteiseen varhaiskasvatukseen on kasvanut, on heidän paremmat mahdollisuudet olla toiminnassa enemmän osallisina. Huoltajien osallisuuden toteutuminen ei ole ainoastaan varhaiskasvatushenkilöstön vastuulla. Varhaiskasvatushenkilöstön tehtävänä on tukea ja mahdollistaa huoltajien osallisuutta, mutta myös huoltajilla on vastuu oman osallisuuden toteutumisesta. Huoltajien tulee olla aktiivisia ja omaaloitteisia, jotta osallisuus voisi toteutua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämisessä.

8 POHDINTA

Opinnäytetyöprosessi on ollut sekä mielenkiintoinen että haastava. Aihe itsessään on ollut molempien mielestä ajankohtainen, merkittävä ja meille mieleinen. Haastavaksi prosessin aikana olemme kokeneet kielirikasteista varhaiskasvatusta koskevan tutkimus- ja teorian tiedon vähyden, mikä on toisaalta myös merkki siitä, että aihetta on hyvä tutkia. Huoltajien osallisuutta koskevaa tietoa varhaiskasvatuksen järjestämisessä löytyy laajasti, mutta heidän osallisuutensa kielirikasteisessa varhaiskasvatustoiminnassa on aiheen tuoreuden vuoksi ollut vielä selvittämättä. Olimme opinnäytetyöprosessin eri vaiheissa yhteydessä Let's learn –hankkeen yhteistyötahojen kanssa ja saimme heiltä tukea tarvittaessa. Aikataulu oli ajoittain tiivis, mikä auttoi työmme etenemistä ja työhön motivoitumista. Tiiviistä aikataulusta huolimatta opinnäytetyö valmistui suunnitelmien mukaisesti.

Parityöskentelyn koimme meille mieleiseksi työskentelytavaksi, sillä se antoi eri näkökulmia opinnäytetyöhön, mikä helpotti esimerkiksi tulosten analysointia. Prosessin kaikissa vaiheissa toisen tuen tärkeys korostui ja ongelmanratkaisu yhdessä toi parempaa tulosta kuin yksin pohtiminen. Opinnäytetyön tekeminen parin kanssa kehitti useita työelämässä vaadittavia taitoja. Parityöskentely kehitti muun muassa joustavuutta, vuorovaikutustaitoja, vastuun jakamista sekä tiimityöskentelytaitoja. Olemme tyytyväisiä sekä valintaamme tehdä opinnäytetyö yhdessä että yhteistyömme tulokseen.

Aihevalintamme on saanut positiivista palautetta ja huoltajien osallisuuden selvittäminen kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa on herättänyt kiinnostusta ulkopuolisissa. Selvitykseen osallistuneiden päiväkotien henkilökunta on ollut opinnäytetyötä kohtaan myönteinen, mikä on tukenut työskentelyämme. Tuloksista päätellen huoltajatkin pitävät aihetta tärkeänä.

Koska selvityksessämme oli sekä laadullisen että määrällisen tutkimuksen piirteitä, saimme monipuolista tietoa molempien tutkimusmenetelmien käyttämisestä. Selvityksen eri vaiheet vaativat suunnitelmallisuutta, aikatauluttamista ja vastuun jakamista. Koemme onnistuneemme näissä asioissa ja työn lopputulos on saavutettu tasapuolisella työpanoksella. Opinnäytetyön tekeminen kokonaisuudessaan kehitti meidän omaa monipuolista ammatillista osaamistamme ja laajensi tietouttamme

varhaiskasvatuksesta. Prosessi tarjosi myös mielenkiintoista oppimista kyselytutkimuksen ja sen analyysin tekemisestä.

Analysoitaessa aineistoa havaitsimme kyselylomakkeessa joitakin puutteita ja muutoseikkoja, jotka olisimme tahtoneet tehdä toisin jälkikäteen. Puutteet eivät olleet suuria, joten emme koe niiden horjuttaneen kyselymme laatua ja luotettavuutta. Havaitsimme, kuinka tärkeää on perehtyä aiheen teoriaan sekä paneutua kyselylomakkeen laatimiseen. Tämä oli meille molemmille ensimmäinen laatimamme kysely ja tulevaisuudessa osaamme tarkastella kyselyä monipuolisemmin sen laatimisvaiheessa.

Kielirikasteista varhaiskasvatusta on tutkittu vasta melko vähän, mikä asetti haasteita teoriaosuuden kirjoittamisessa. Huoltajien osallisuutta kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa koskevia tutkimuksia tai opinnäytetöitä emme löytäneet lainkaan. Näemme monia mahdollisuuksia ja tarpeita jatkotutkimuksille. Tutkimusaiheita voisivat olla esimerkiksi kielirikasteisen varhaiskasvatustoiminnan määrittely ja sen toteuttaminen sekä osallisuuden tutkiminen lasten ja varhaiskasvattajien näkökulmasta. Toiminnan laajentuessa ja kehittyessä olisi mielestämme hyvä uusia selvitys huoltajien osallisuudesta, jolloin toiminnan kehittymistä voitaisiin tästä näkökulmasta vertailla. Myös koko maan laajuisista tutkimuksista näkisimme olevan hyötyä. Kielirikasteisen varhaiskasvatuksen tilasta ja alueellisista eroista Suomessa, voitaisiin saada arvokasta tutkimustietoa toiminnan kehittämistä varten.

LÄHTEET

A 753/2018. Valtioneuvoston asetus varhaiskasvatuksesta.

Ahonen, K. 2017. Vasun käyttöopas. Jyväskylä: PS-kustannus.

Alila, K. & Ukkonen-Mikkola, T. 2018. Käsiteanalyysistä varhaiskasvatuksen pedagogiikan määrittelyyn. *Kasvatus* 49 (1), 76–79.

Alkula, T., Pöntinen, S. & Ylöstalo, P. 1994. Sosiaalitutkimuksen kvantitatiiviset menetelmät. Porvoo; Helsinki; Juva: WSOY.

Convention on the Rights of the Child. 1989. [Verkkojulkaisu]. The Office of the High Commissioner for Human Rights. [Viitattu 10.4.2019]. Saatavana: <https://www.ohchr.org/Documents/ProfessionalInterest/crc.pdf>

Diversity in Education. Ei päivystä. Kulttuuritietoisuus. [Verkkosivu]. [Viitattu 5.4.2019]. Saatavana: <http://dived.fi/kulttuuritietoisuus/>

Eerola-Pennanen, P. 2017a. Kulttuurinen moninaisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa: E. Hujala & L. Turja (toim.) *Varhaiskasvatuksen käsikirja*. 4. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus, 236–249.

Eerola-Pennanen, P. 2017b. Kulttuurinen monimuotoisuus. Teoksessa: M. Koivula, A. Siippainen & P. Eerola-Pennanen (toim.) *Valloittava varhaiskasvatus: oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia*. Tampere: Vastapaino, 221–233.

Grönfors, M. & Vilkka, H. 2011. Laadullisen tutkimuksen kenttätymenetelmät. [Verkkojulkaisu]. Hämeenlinna: SoFia-Sosiologi-Filosofiapu Vilkka. [Viitattu: 10.4.2019]. Saatavana: http://vilkka.fi/books/Laadullisen_tutkimuksen.pdf

Hakamo, M-L. 2011. Puhekuplia: lapsen puheen ja kielellisen tietoisuuden kehittäminen. Helsinki: Lasten Keskus.

Heinonen, H., Iivonen, E., Korhonen, M., Lahtinen, N., Muuronen, K., Semi, R. & Siimes, U. 2016. Lasten oikeudet ja aikuisten vastuut varhaiskasvatuksessa. Jyväskylä: PS-kustannus.

Hill, M., Davis, J., Prout, A & Tisdall, K. 2004. Moving the participation agenda forward. [Verkkolehtiartikkeli]. *Children & Society*. 18 (2), 77–96. [Viitattu 26.3.2019]. Saatavana Ebsco Academic Search Elite -tietokannasta. Vaatii käyttöoikeuden.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. *Tutki ja kirjoita*. 15. uud. p. Helsinki: Tammi.

- Inha, K. Ei päiväystä. Finland invests in early language learning. [Verkkójulkaisu]. Opetushallitus. [Viitattu 3.4.2019]. Saatavana: https://www.oph.fi/download/187642_Finland_invests_in_early_language_learning.pdf
- Järvinen, K. & Mikkola, P. 2015. Oletko sä meidän kaa?: näkökulmia osallisuuteen ja yhteisöllisyyteen varhaiskasvatuksessa. Helsinki: Pedatieto Oy.
- Kalliala, M. 2012. Lapsuus hoidossa?: aikuisten päätökset ja lasten kokemukset päivähoidossa. Helsinki: Gaudeamus Helsinki University Press.
- Kalliokoski, J., Mård-Miettinen, K. & Nikula, T. 2016. Kieli koulutuksen resurssina: vieraalla ja toisella kielellä oppimisen ja opetuksen näkökulmia. [Verkkójulkaisu]. AFinLA-E. Soveltavan kielitieteen tutkimuksia (8), 3–12. [Viitattu 15.2.2019]. Saatavana: <https://journal.fi/afinla/article/view/53769>
- Kananen, J. 2011. Rafting through the thesis process: step by step guide to thesis research. Kääntäjä: Gates, M. Jyväskylä: Jyväskylän ammattikorkeakoulu.
- Karila, K. 2013. Ammattilaissukupolvet varhaiskasvatuksen pedagogiikan toteuttajina ja kehittäjinä. Teoksessa: K. Karila & L. Lipponen (toim.) Varhaiskasvatuksen pedagogiikka. Tampere: Vastapaino, 9–29.
- Kataja, E. 2018. Onko kaikilla vauvoilla keltaiset haalarit? - arjen tarinoita osallisuuden toimintakulttuurissa. Teoksessa: J. Kangas, J. Vlasov, E. Fonsén & J. Heikka (toim.) Osallisuuden pedagogiikkaa varhaiskasvatuksessa 2 – Suunnittelu, toteuttaminen ja kehittäminen. Tampere: Suomen varhaiskasvatus ry, 46–62.
- Kielistrategia. 2018. [Verkkójulkaisu]. Vaasan kaupunki. [Viitattu 1.4.2019]. Saatavana: https://www.vaasa.fi/sites/default/files/atom/vaasan_kaupunki_kielistrategia_a4_fi_naytto.pdf
- Kronqvist, E-L. & Pulkkinen, M-L. 2007. Kehityspsykologia: Matkalla muutokseen. Helsinki: WSOY Oppimateriaalit.
- L 19.1.1973/36. Varhaiskasvatuslaki.
- L 540/2018. Varhaiskasvatuslaki.
- Lankinen, T. 2016. Lapsen ehdoilla, vanhemmat enemmän mukana. [Verkkosivu]. Tampere: Tampereen yliopisto. Aikalainen. [Viitattu 25.1.2019]. Saatavana: <https://aikalainen.uta.fi/2016/05/30/lapsen-ehdoilla-vanhemmat-enemman-mukana/>
- Lyytinen, P. 2014. Kielenkehityksen varhaisvaiheet. Teoksessa: T. Siiskonen, T. Aro, T. Ahonen & R. Ketonen (toim.) Joko se puhuu? - kielenkehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa. 4. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus, 51–71.

- Martinez, S. 2005. Quality of play and learning opportunities. Teoksessa: Weinberger, J., Pickstone, C. & Hannon, P. Learning from Sure Start: working with young children and their families. [Verkkokirja]. Maidenhead: McGraw-Hill International Ltd, 131–140. [Viitattu 3.4.2019]. Saatavana Ebsco eBook Collection.
- Meirän vasu. 2017. [Verkojulkaisu]. Seinäjoen kaupunki. [Viitattu 26.1.2019]. Saatavana: https://www.seinajoki.fi/material/attachments/seinajokifi/paivahoitajakoulutus/varhaskasvatus/varhaskasvatuksenlomakkeet/r11ju2jVb/Seinajoen_kaupungin_varhaskasvatussuunnitelma_Meiran_vasu_2017.pdf
- Montessori, M. 1984. The Absorbent Mind. New York: Dell Publishing Co.
- Mykkänen, J. & Böök, M L. 2017. Moninaiset perheet ja varhaiskasvatus. Teoksessa: M. Koivula, A. Siippainen & P. Eerola-Pennanen (toim.) Valloittava varhaiskasvatus: oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia. Tampere: Vastapaino, 75–86.
- Mård-Miettinen, K., Palviainen, Å. & Palojärvi, A. 2016. Kaksikielisen opetuksen toteutustapoja. Teoksessa: A. Palojärvi, Å. Palviainen & K. Mård-Miettinen (toim.) Suomeksi ja ruotsiksi: kaksikielistä pedagogiikkaa päiväkodissa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto, 9–14.
- Opetus- ja kulttuuriministeriö & Opetushallitus. 2018. Kielenopetuksen varhentamiskokeilujen satoa. [Verkojulkaisu]. [Viitattu 1.2.2019]. Saatavana: <http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/161216/Kieltenopetuksen%20varhentamiskokeilujen%20satoa-esite.pdf>
- Opetus- ja kulttuuriministeriö. Ei päiväystä. Uusi varhaiskasvatuslaki. [Verkkosivu]. [Viitattu 23.1.2019]. Saatavana: <https://minedu.fi/uusivarhaiskasvatuslaki>
- Opetushallitus. 2017. Varhaiskasvatuksen GlobeOpe!: tekemisen meininkiä kansainvälisyyteen. [Verkojulkaisu]. [Viitattu 11.4.2019]. Saatavana: http://www.cimo.fi/instancedata/prime_product_julkaisu/cimo/embeds/cimowwwstructure/164884_Globe_Ope_-esite_Suomi.pdf
- Pakarinen, P. 14.12.2017. Kielen oppiminen kannattaa aloittaa varhain! [Blogi-kirjoitus]. Helsingin kaupunki. [Viitattu 1.4.2019]. Saatavana: <https://www.hel.fi/blogit/fi/kirjoitukset/pia-pakarinen/kielen-oppiminen-kannattaa-aloittaa-varhain>
- Peltoniemi, A., Skinnari, K., Mård-Miettinen, K. & Sjöberg, S. 2018. Monella kielellä Suomen kunnissa 2017: selvitys muun laajamittaisen ja suppeamman kaksikielisen varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja perusopetuksen tilanteesta. [Verkojulkaisu]. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. [Viitattu 4.3.2019]. Saatavana: <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/57577/978-951-39-7391-9.pdf?sequence=5&isAllowed=y>

- Pirnes, P. 2016. Kielirikasteisuus varhaiskasvatuksessa. [Video]. Oulun kaupunki. [Viitattu 27.1.2019]. Saatavana: <https://vimeo.com/user11333845/video-pit2/video/147460544>
- Rantala, A. & Uotinen, S. 2018. Varhaiskasvattajan ja perheen yhteistyön merkitys. Teoksessa: P. Pihlaja & R. Viitala (toim.) Varhaiserityiskasvatus. Jyväskylä: PS-kustannus, 121-139.
- Ronkainen, S., Pehkonen, L., Lindblom-Ylänne, S. & Paavilainen, S. 2013. Tutkimuksen voimasanat. 1–2. p. Helsinki: Sanoma Pro Oy
- Saaranen-Kauppinen, A. & Puusniekka, A. 2009. Menetelmäopetuksen tietovaranto KvaliMOTV. [Verkkajulkaisu]. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarasto. [Viitattu 3.4.2019]. Saatavana: <https://www.fsd.uta.fi/fi/tietoarkisto/julkaisut/kvalimotv.pdf>
- Saarinen, E. 2018. Osallisuus edellyttää ja edistää. Lastentarha 81 (5), 26–28.
- Salminen, J. & Poikonen, P-L. 2017. Opetussuunnitelma pedagogisena työvälineenä. Teoksessa: M. Koivula, A. Siippainen & P. Eerola-Pennanen (toim.) Valloittava varhaiskasvatus: oppimista, osallisuutta ja hyvinvointia. Tampere: Vastapaino, 56–74.
- Schreier, M. 2012. Qualitative content analysis in practice. Thousand Oaks: Sage Publications.
- Siiskonen, T., Aro, T. & Lyytinen, P. 2014. Havainnointi, arviointi ja tutkimuksiin ohjaaminen. Teoksessa: T. Siiskonen, T. Aro, T. Ahonen & R. Ketonen (toim.) Joko se puhuu? - kielenkehityksen vaikeudet varhaislapsuudessa. 4. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus, 121–136.
- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. 2018. Osallisuus. [Verkkosivu]. [Viitattu 8.1.2019]. Saatavana: <https://thl.fi/fi/web/hyvinvointi-ja-terveyserot/eriarvoisuus/hyvinvointi/osallisuus>
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. 5. uud. p. Helsinki: Tammi.
- Tuomi, J. 2007. Tutki ja lue: johdatus tieteellisen tekstin ymmärtämiseen. Helsinki: Tammi.
- Turja, L. 2017. Lasten osallisuus varhaiskasvatuksessa. Teoksessa: E. Hujala & L. Turja (toim.) Varhaiskasvatuksen käsikirja. 4. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus, 38–55.

- Valli, R. 2018. Numerot ja niiden tulkinta määrällisessä tutkimuksessa. Teoksessa: R. Valli (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin: 2, Näkökulmia aloittelevalle tutkijalle tutkimuksen teoreettisiin lähtökohtiin ja analyysimenetelmiin. 5. uud. ja täyd. p. Jyväskylä: PS-kustannus, 248–260.
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2016. [Verkkojulkaisu]. Opetushallitus. [Viitattu 26.3.2019]. Saatavana: https://www.oph.fi/download/179349_varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet_2016.pdf
- Varhaiskasvatussuunnitelman perusteet. 2018. [Verkkojulkaisu]. Opetushallitus. [Viitattu 22.1.2019]. Saatavana: https://www.oph.fi/download/195244_Varhaiskasvatussuunnitelman_perusteet19.12.2018.pdf
- Venninen, T., Leinonen, J., Rautavaara-Hämäläinen, M. & Purola, K. 2011. “Lähes aina haettaessa sanotaan, että ihan ok päivä - mitä se lopulta tarkoittaa”: lasten vanhempien ja henkilökunnan osallisuus pääkaupunkiseudun päiväkodeissa. [Verkkojulkaisu]. Socca - pääkaupunkiseudun sosiaalian osaamiskeskus. Työpapereita 2011:2. [Viitattu 26.1.2019]. Saatavana: http://www.socca.fi/files/1618/Lasten_vanhempien_ja_henkilokunnan_osallisuus_paakaupunkiseudun_paivakodeissa_2011.pdf
- Vilka, H. 2015. Tutki ja kehitä. 4. uud. p. Jyväskylä: PS-kustannus.
- Wilson, M. & Gochyev, P. 2013. Psychometrics. In: T. Teo (ed.) Handbook of Quantitative Methods for Educational Research. [Verkkokirja]. SensePublishers, 3–30. [Viitattu 3.4.2019]. Saatavana Ebsco eBook Collection.
- Voutilainen, H. 2012. Kielirikastehanke Päiväkoti Verkanappuloissa. [Verkkojulkaisu]. Turku: Turun ammattikorkeakoulu. Sosiaalian koulutusohjelma. Ylempi AMK-tutkinto. Opinnäytetyö. [Viitattu 14.10.2018]. Saatavana: https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/43960/Voutilainen_Hanna.pdf

LIITTEET

Liite 1. Tutkimuslupa

Liite 2. Saatekirje

Liite 3. Kysely

Asia	<p>Tutkimuslupa / Mäki-Kuutti Virpi ja Sahaviita Henna</p> <p>Virpi Mäki-Kuutti ja Henna Sahaviita opiskelevat Seinäjoen ammattikorkeakoulussa ja anovat tutkimuslupaa opinnäytetyötään varten.</p> <p>Tutkimuksen aihe: Huoltajien osallistuminen kielirikasteiseen varhaiskasvatukseen</p> <p>Tutkimuksen tavoitteena on kartoittaa lasten huoltajien osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia kielirikasteisen varhaiskasvatuksen kehittämiseen, suunnitteluun ja toteutukseen. Tutkimus liittyy Let's learn – englanninkielen ensiaskeleita hankkeeseen.</p> <p>Tutkimus toteutetaan lasten huoltajiin kohdistettavan kyselyn avulla.</p> <p>Opinnäytetyön arvioitu valmistumisaika huhtikuu 2019.</p>																					
Päätös	<p>Päätän myöntää tutkimusluvan edellyttäen, että:</p> <ul style="list-style-type: none"> - tutkimukseen osallistuminen on vapaaehtoista - tutkimuksessa saatujen tietojen osalta noudatetaan salassapitovelvollisuutta - tutkimuksessa yksittäiset henkilöt eivät saa olla tunnistettavissa - yksi kappale valmiista tutkimuksesta luovutetaan maksutta varhaiskasvatukselle - tutkijat antavat luvan julkaista tutkimuksensa sähköisessä muodossa Seinäjoen kaupungin kotisivuilla - tutkijat sitoutuvat esittelemään tutkimuksensa 																					
Allekirjoitus	<p>Aija-Marita Näsänen, varhaiskasvatusjohtaja, p. 06 416 2151, aija-marita.nasanen@seinajoki.fi</p>																					
Oikaisuvaatimusohje	<p>Päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen osoitteella: Kasvatus- ja opetuslautakunta, Kirkkokatu 6, PL 215, 60101 Seinäjoki, neljäntoista (14) päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän (7) päivän kuluessa siitä kun päätös on asetettu nähtäville kaupungin internetsivuille. Asianosaisen katsotaan saaneen tiedon päätöksestä seitsemäntenä (7) päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana ja silloin kun päätös on annettu tiedoksi sähköisesti kolmantena (3) päivänä viestin lähettämisestä. Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteluineen ja se on tekijän allekirjoitettava.</p>																					
Julkisesti nähtävänä	<p>Varhaiskasvatustoimisto 17.12.2018</p>																					
Tiedoksianto	<table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%;">Kenelle</td> <td style="width: 50%; text-align: right;">Päivämäärä</td> </tr> <tr> <td>Virpi Mäki-Kuutti, Henna Sahaviita, aluejohtajat, Merja Suolahti</td> <td style="text-align: right;">14.12.2018</td> </tr> <tr> <td colspan="2">Miten</td> </tr> <tr> <td>☐ Lähetetty postitse saantitodistusta vastaan</td> <td>☐ Lähetetty postitse tavallisena kirjeenä</td> <td>☐ Lähetetty sisäisessä postissa</td> </tr> <tr> <td colspan="3">☐ Luovutettu</td> </tr> <tr> <td colspan="3" style="text-align: center;">Vastaanottajan allekirjoitus</td> </tr> <tr> <td colspan="3">☒ Lähetetty sähköpostissa</td> </tr> <tr> <td colspan="3">Tarja Siik, toimistos sihteeri</td> </tr> </table>	Kenelle	Päivämäärä	Virpi Mäki-Kuutti, Henna Sahaviita, aluejohtajat, Merja Suolahti	14.12.2018	Miten		☐ Lähetetty postitse saantitodistusta vastaan	☐ Lähetetty postitse tavallisena kirjeenä	☐ Lähetetty sisäisessä postissa	☐ Luovutettu			Vastaanottajan allekirjoitus			☒ Lähetetty sähköpostissa			Tarja Siik, toimistos sihteeri		
Kenelle	Päivämäärä																					
Virpi Mäki-Kuutti, Henna Sahaviita, aluejohtajat, Merja Suolahti	14.12.2018																					
Miten																						
☐ Lähetetty postitse saantitodistusta vastaan	☐ Lähetetty postitse tavallisena kirjeenä	☐ Lähetetty sisäisessä postissa																				
☐ Luovutettu																						
Vastaanottajan allekirjoitus																						
☒ Lähetetty sähköpostissa																						
Tarja Siik, toimistos sihteeri																						

Liite 2. Saatekirje

Hei!

Olemme kaksi Seinäjoen Ammattikorkeakoulun sosionomiopiskelijaa. Teemme opinnäytetyötä huoltajien osallisuudesta englanninkielisessä kielirikasteisessa varhaiskasvatuksessa. Toteutamme tutkimuksen kyselyn avulla, johon toivomme teidän osallistuvan.

Kyselyyn vastaaminen on vapaaehtoista ja se toteutetaan anonyymisti lyhyellä sähköisellä kyselyllä. Vastaaminen vie noin 5-10 minuuttia. Henkilötietoja ei kerätä ja vastaukset käsitellään luottamuksellisesti. Vastaamalla kyselyyn autat kehittämään kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toteuttamista Seinäjoen alueella. Opinnäytetyö toteutetaan yhteistyössä Seinäjoen kaupungin Let's learn – englanninkielen ensiaskeleita –hankkeen kanssa.

Vastaathan mahdollisimman pian, kuitenkin viimeistään 03.02.2019.

Voit olla meihin yhteydessä sähköpostitse, mikäli jokin kyselyssä jää mietityttämään.

Yhteistyöterveisin,

Henna Sahaviita henna.sahaviita@seamk.fi

Virpi Mäki-Kuutti virpi.maki-kuutti@seamk.fi

Liite 3. Kysely huoltajille koskien englanninkielistä kielirikasteista varhaiskasvatusta

Kysely huoltajille koskien englanninkielistä kielirikasteista varhaiskasvatusta

Kyselyn avulla kartoitetaan huoltajien osallisuutta ja osallistumismahdollisuuksia kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnitteluun, toteutukseen, arviointiin ja kehittämiseen.

Kyselyyn osallistuminen on vapaaehtoista ja se vie noin 5-10 minuuttia.

Kiito tutkimukseen osallistumisesta!

1. Tiedän mitä kielirikasteinen varhaiskasvatus tarkoittaa ja millaista toimintaa se on.

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

2. Miten olet saanut tietoa kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toiminnasta?

Tiedotteissa

Vanhempainillassa

Päivittäisissä keskusteluissa kasvattajien kanssa

Lapseltani

Muuten, miten?

En ole saanut tietoa

3. Olen saanut mahdollisuuden osallistua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen **suunnitteluun** päiväkodissa.

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

4. Mikäli olet saanut osallistua **suunnitteluun**, miten osallistuminen on tapahtunut?

5. Olen saanut mahdollisuuden osallistua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen **toteutukseen** päiväkodissa.

Täysin samaa mieltä

Osittain samaa mieltä

Osittain eri mieltä

Täysin eri mieltä

6. Mikäli olet saanut osallistua **toteutukseen**, miten osallistuminen on tapahtunut?

7. Haluaisitko osallistua enemmän kielirikasteisen varhaiskasvatuksen...
(voit valita useita vaihtoehtoja)

Suunnitteluun

Toteutukseen

Arviointiin ja kehittämiseen

Haluisin osallistua, mutta minulla ei ole tällä mahdollisuutta

En halua

8. Millä tavoin haluaisit osallistua **suunnitteluun**?

vanhempainilloissa keskustelemalla

lapseen liittyvissä tapaamisissa ja keskusteluissa

olemalla mukana tapahtumien suunnittelussa

ideoita jakamalla kasvattajille kasvotusten

ideoita jakamalla sähköpostitse tai puhelimitse kasvattajille

muuten, miten?

en halua osallistua kielirikasteisen varhaiskasvatuksen suunnitteluun

9. Tulisiko huoltajia mielestäsi osallistaa enemmän kielirikasteisen varhaiskasvatuksen järjestämiseen?

Kyllä, miten

Kyllä, mutta en osaa sanoa miten

Ei

10. Millaista toimintaa toivoisit päiväkotiarkeen liittyen kielirikasteisen varhaiskasvatuksen toteutukseen? (voit valita useita vaihtoehtoja)

lauluja ja loruja

leikkejä

pelejä

arkitilanteita (pukeminen, ruokailu, yms.)

kansainvälistä yhteistyötä (esim. yhteistyöpäiväkoti ulkomailta)

koko perheen tapahtumia

tieto- ja viestintäteknologian hyödyntämistä (esim. Kahoot!)

lasten ja huoltajien yhteisiä "kotitehtäviä"

eri kulttuureihin tutustumista

erilaisia projekteja

muuta, mitä?

en toivo mitään lisää

11. Koetko, että lapsellasi on ollut mahdollisuus vaikuttaa kielirikasteiseen varhaiskasvatustoimintaan?

Kyllä, kuvaile miten

En

12. Seuraava kysymys koskee vain Päiväkoti ***** lasten huoltajia, muussa tapauksessa siirry kysymykseen 13. Vaikuttiko kielirikasteinen varhaiskasvatustoiminta päiväkotivalintaasi?

Kyllä

Ei

Hieman

En osaa sanoa

13. Millaisia toiveita ja odotuksia sinulla on koskien lapsesi päiväkodin kielirikasteista varhaiskasvatusta?

14. Anna palautetta koskien kielirikasteista varhaiskasvatusta.